

Møteinnkalling

Utval:	Kvam herad, Kontrollutvalet
Møtestad:	Kvam rådhus, Heradsstyresalen
Dato:	07.05.2024
Tid:	09:00

Det vert med dette kalla inn til møte i kontrollutvalet

07.05.2024 kl. 09.00

Møtestad: Kvam rådhus, Heradsstyresalen

Møteplan:

- Kl. 09.00 – 09.15 Styreleiar og dagleg leiar i Kvammabadet presenterer årsrekneskapen for 2023
- Kl. 09.15 – 10.00 Rådmannen orienterer/presenterer om
- Årsrekneskap og årsmelding for Kvam herad for 2023
 - Status for kommunal økonomisk bærekraft
 - Status for lukking av avvik etter tilsynsrapport trygt og godt skulemiljø
- Kl. 10.00 - Sakshandsaming

Til møtet har Beate Gauden (MDG) meldt forfall, og Oddbjørn Vestbøstad (SV) møter i staden.

Dersom nokon andre av medlemmene ikkje kan møte og må melde forfall, vert dei bedne om å gjere dette så tidleg som råd er ved **å ringa** til Roald Breistein, tlf. 97 50 51 52, Stian Skår Ludvigsen, tlf. 41 32 27 34, eller til Hogne Haktorson, tlf. 91 10 59 82.

Til andre varamedlemar er denne innkallinga å sjå på som ei orientering.

Dersom det vert aktuelt at andre varamedlemar må møta, vil det bli gjeve nærmare beskjed.

Det er planlagt at Roald Breistein og Stian Skår Ludvigsen møter frå sekretariatet, på dette møtet.

Trygve Vik
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Kopi: Vararepresentantar til kontrollutvalet
Ordførar
Revisor
Rådmann

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 5/24	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 6/24	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 17.04.2024	2023/427	
	Politiske saker		
PS 17/24	Årsrekneskap og årsmelding 2023 for Kvammabadet KF - Uttale frå kontrollutvalet	2023/430	
PS 18/24	Årsrekneskap og årsmelding for Kvam herad 2023 - Uttale frå kontrollutvalet	2023/430	
PS 19/24	Rådmannen orienterer om status for kommunaløkonomisk bærekraft i Kvam herad	2023/430	
PS 20/24	Rådmannen orienterer om status for lukking av avvik etter tilsynsrapport trygt og godt skulemiljø	2024/26	
PS 21/24	Vurdering av om Deloitte er uavhengig i høve Kvam herad	2024/62	
PS 22/24	Oppfølging - Forvaltningsrevisjon personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk	2022/182	
PS 23/24	Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 - 2028 i Kvam herad	2023/398	
PS 24/24	Plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 - 2028 for Kvam herad	2023/399	
PS 25/24	Bestilling av forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll	2023/398	
PS 26/24	Gjennomgang av møteprotokollar	2023/428	
PS 27/24	Eventuelt	2023/429	

GK 5/24 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksframlegg

Saksnr: 2023/427-9

Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	6/24	07.05.2024

Godkjenning av møteprotokoll frå møte 17.04.2024

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 17.04.2024 vert godkjent.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Møteprotokoll kontrollutvalet i Kvam herad 17.04.2024

Møteprotokoll

Utval:	Kvam herad, Kontrollutvalet
Møtestad:	Kvam rådhus, Heradsstyresalen
Dato:	17.04.2024
Tid:	09:00 - 13:15

Følgjande faste medlemer møte:

Namn	Funksjon	Representerer
Trygve Vik	Leiar	SP
Borghild Storaas Ones	Nestleiar	AP
Bjarte Helland	Medlem	INP
Jan-Ove Fredheim	Medlem	FRP

Følgjande medlemer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
Beate Gauden	MEDL	MDG

Følgjande varamedlemer møte:

Namn	Møtte for	Representerer
Michael Iversen	Beate Gauden	AP

Merkander**Andre som møte**

Namn	Stilling
Heidi E. Ørjansen	Kommunalsjef plan og byggesak, sak PS 12/24
Ragnar Johnstad	Økonomisjef, sak PS 13/24
Silje Fossdal	Rekneskapsrevisor i Deloitte, t.o.m. sak RS 8/24
Espen Ringkjøb Stokke	Forvaltningsrevisor i Deloitte, t.o.m. sak RS 12/24
Roald Breistein	Seniorrådgjevar i sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fk
Stian Skår Ludvigsen	Seniorrådgjevar i sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fk

Trygve Vik
utvalsleiar

Roald Breistein
utvalssekretær

Dokumentet er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Sakliste

Utvalls- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 3/24	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 4/24	Godkjenning av møteprotokoll frå møte 20.02.2024	2023/427	
	Politiske saker		
PS 12/24	Rådmannen orienterer om sitt syn på klage på byggesak bnr 51 gnr 12 og 160	2024/47	
PS 13/24	Rådmannen orienterer om oppfølging av nummerert brev nr. 16 frå Deloitte	2023/430	
PS 14/24	Gjennomgang av møteprotokollar	2023/428	
PS 15/24	Eventuelt	2023/429	
	Referat saker		
RS 7/24	Retningslinjer for handtering av henvendingar til kontrollutvalet i Kvam herad - 150822	2023/419	
RS 8/24	Vedtak i HST 14.03.2024 - Forvaltningsrevisjon innanvedlikehald av offentlege bygg	2023/377	
RS 9/24	Vedtak i HST 14.03.2024 - Årsmelding for kontrollutvalet for 2023	2024/25	
RS 10/24	Vedtak i kontrollutvalet i Kvam herad 20.02.2024 - FKT-konferanse	2022/176	
RS 11/24	Nytt fra FKT februar 2024	2022/176	
RS 12/24	Nytt fra FKT april 2024	2022/176	
	Politiske saker		
PS 16/24	Konkurransetsetting av revisjonstenestene - Val av revisor	2023/359	

GK 3/24 Godkjenning av innkalling og sakliste

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sekretariatet viser til at det kjem med eit forslag til uttale i sak RS 8/24
Innkalling og sakliste blei samrøystes vedteke.

Vedtak

Innkalling og sakliste vert vedtatt

GK 4/24 Godkjenning av møteprotokoll frå møte 20.02.2024

Forslag til vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 20.02.2024 vert godkjent.

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Møteprotokoll frå møte i kontrollutvalet 20.02.2024 vert godkjent.

PS 12/24 Rådmannen orienterer om sitt syn på klage på byggesak bnr 51 gnr 12 og 160

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek rådmannen sin informasjon til orientering og seier seg ferdig med saka.

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kommunalsjef plan og byggesak, Heidi Ørjansen, orienterte om saka og svarte på spørsmål.
Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Kontrollutvalet tek rådmannen sin informasjon til orientering og seier seg ferdig med saka.

PS 13/24 Rådmannen orienterer om oppfølging av nummerert brev nr. 16 frå Deloitte

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Økonomisjef, Ragnar Johnstad, orienterte om saka og svarte på spørsmål. Rekneskapsrevisor Silje Fossdal svarte også på spørsmål.

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Kontrollutvalet tek informasjonen til orientering.

PS 14/24 Gjennomgang av møteprotokollar

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane som går fram av saksframstillinga til orientering.

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det blei orientert om følgjande:

Miljø, plan og bygg: har innstilt på tilsynsstrategi for plan- og bygningslova. Denne er vedteke i heradsstyret.

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane som går fram av saksframstillinga til orientering.

PS 15/24 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kurs i innføring i rekneskap og momskompensasjon

Rekneskapsrevisor i Deloitte, Silje Fossdal, haldt eit totimars kurs i kommunerekneskap og momskompensasjon. I tillegg til kontrollutvalet deltok to tilsette i Kvam herad på kurset.

Orientering frå sekretariatet

Sekretariatet orienterte om at status for oppfølging av "Forvaltningsrevisjon innan personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk" vart motteke frå administrasjonen 15.04.2024. Den vert lagt fram til behandling i møte i kontrollutvalet 07.05.2024.

Ingen vedtak blei fatta.

Vedtak

Det vart ikkje gjort vedtak i saka

RS 7/24 Retningslinjer for handtering av henvendingar til kontrollutvalet i Kvam herad - 150822

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sekretariatet orienterte om saka og vedlegga i saka.

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Referatsaka vert teken til orientering

RS 8/24 Vedtak i HST 14.03.2024 - Forvaltningsrevisjon innan vedlikehald av offentlege bygg

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Kontrollutvalet registrerer at heradsstyret i møte 14.03.2023 vedtok slikt tilleggsframlegg til innstillinga punkt 7 i sak 021/24 «Forvaltningsrevisjon innan vedlikehald av offentlege bygg»

«Handlingsplanen vert endeleg vedteke av heradsstyret.»

Kontrollutvalet vil gjera heradsstyret merksam på at det står dette i:

Kommunelova § 23-2 «Kontrollutvalgets ansvar og myndighet», punkt e:

«Kontrollutvalget skal påse at:

e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp»

Vidare gjer utvalet merksam på at det står dette i:

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 «Kontrollutvalgets oppfølging av kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om revisjoner og eierskapskontroller»:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak om regnskapsrevisjoner, forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om vedtaket er fulgt opp.»

Det normale fram til no har vore at kontrollutvalet følgjer opp slike revisjonar sjølve og rapportere resultatet av denne oppfølginga i årsmeldinga for kontrollutvalet som vert lagt fram for heradsstyret ein gong i året. Årsmeldinga for kontrollutvalet for 2023 vart vedteke i heradsstyret i møte 14.03.2024.

For kontrollutvalet er det uklart kva som ligg i tilleggsvedtaket. Er det meint at heradsstyret skal overta heile oppfølginga av denne revisjonen? Eller er det berre handlingsplanen heradsstyret skal vedta og så skal kontrollutvalet følgje opp saka vidare? Kven er det i tilfelle som skal førebu sakene til heradsstyret i samband med vidare oppfølging? Det er rådmannen som er revidert og det vil difor vera prinsipielt feil av ho å førebu saker i høve oppfølging av forvaltningsrevisjonar til

heradsstyret. Kontrollutvalet sitt sekretariat skal vera uavhengig av administrasjonen og kan heller ikkje førebu saker direkte til heradsstyret utan at dette går via kontrollutvalet.

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at heradsstyret avklarar følgjande:
Ønskjer heradsstyret framleis at handlingsplanen skal vedtakast av heradsstyret? Skal så kontrollutvalet overta den vidare oppfølginga, eller vil heradsstyret ha heile oppfølgingsansvaret sjølv?
2. Kontrollutvalet tilrår at vedtak av handlingsplan og vidare oppfølging av revisjonen vert lagt til kontrollutvalet slik det er definert i kommunelov og forskrift.
3. Dersom heradsstyret ønskjer det, kan kontrollutvalet tilby at resultatet av vidare oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen fortløpande vert sendt heradsstyret til informasjon.

RS 9/24 Vedtak i HST 14.03.2024 - Årsmelding for kontrollutvalet for 2023

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Referatsaka vert teken til orientering

RS 10/24 Vedtak i kontrollutvalet i Kvam herad 20.02.2024 - FKT-konferanse

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Referatsaka vert teken til orientering

RS 11/24 Nytt fra FKT februar 2024

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Referatsaka vert teken til orientering

RS 12/24 Nytt fra FKT april 2024

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Vedtak

Referatsaka vert teken til orientering

PS 16/24 Konkurransetsetting av revisjonstenestene - Val av revisor

Forslag til innstilling

Heradsstyret velsom revisor frå 01.07.2024 – 30.06.2028.

Saksprotokoll 17.04.2024 - Kvam herad, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Sidan tilboda inneheld informasjon av konkurransemessig betydning for tilbydarane er informasjonen unnateke offentleggjering, jf. offl.13, jf. forvl. § 13. Møtet i kontrollutvalet må difor lukkast med heimel i kommunelova § 11-5 under handsaming av denne saka.

Ingen tok ordet til debatt om lukking. Møtet blei lukka ved einstemmig vedtak.

Sekretariatet orienterte om evaluering av innkomne tilbod og si tilråding til val av revisor, og svarte på spørsmål.

Det kom fram at tilbydar 1 var Deloitte AS og tilbydar 2 var BDO AS.

Tilråding til val av revisor frå 01.07.2024 til 30.06.2028 er Deloitte AS.

Det vart gjort slikt samrøystes vedtak.

Innstilling til heradsstyret

Heradsstyret vel Deloitte AS som revisor frå 01.07.2024 – 30.06.2028.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/430-18
Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	17/24	07.05.2024

Årsrekneskap og årsmelding 2023 for Kvammabadet KF - Uttale frå kontrollutvalet

Forslag til uttale

1. Kontrollutvalet registrerer at Kvammabadet KF hadde eit netto driftsresultat på kr. 1 000 000 i 2023.
2. Kontrollutvalet støttar seg på Deloitte AS sin uttale om den økonomiske situasjonen for Kvammabadet KF i 2023 og har ikkje andre merknader til denne.
3. Uttalen vert å sende heradsstyret via formannskapet.

Samandrag

Føremålet med saka er at kontrollutvalet gjev sin uttale om årsrekneskapen for Kvammabadet KF 2023. Uttalen følgjer saka til heradsstyret via formannskapet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Signert beretning 2023 - Kvam Kvammabadet KF.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet skal i møte 07.05.2024, behandle utvalet sin uttale til Kvammabadet KF sin årsrekneskap og årsmelding for 2023.

Styreleiar, dagleg leiar og ansvarleg revisor er ønskt til stades i møtet for å presentera årsrekneskapen og svara på spørsmål.

Føremålet med uttalen er at heradsstyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsmelding er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. jf. kommunelova §§ 14- 6 b)

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til heradsstyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutval og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Avlagt årsrekneskap for 2023 motteke 30.03.2024
- Årsmelding 2023, motteke 30.03.2024
- Revisjonsmelding, dagsett 12.04.2024, vedlegg 1

Årsrekneskapen og årsmeldinga kan lesast på denne lenkja: framsikt.no¹

Revisjonsmelding frå Deloitte AS:

Føretaket sin revisor, Deloitte AS har lagt fram ei rein revisjonsmelding (vedlegg 1). Her er medteke eit netto driftsresultat på kr. 1 000 000 i 2023.

Revisor skriv vidare dette i sin konklusjon:

«Etter vår meining:

- oppfyller årsrekneskap gjeldande lovkrav og,
- gir i det alt vesentleg årsrekneskapen ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til føretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.»

Vidare har Deloitte konkludert slik når det gjeld vesentlege budsjettavvik, jf. kommunelova § 14-7, b):

«Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.»

Konklusjon

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til heradsstyret.

¹ https://appublishframsikt-staging.azurewebsites.net/2023/kvam/mr-202312-%C3%A5rsmelding_2023#/generic/summary/f02c2bec-5fcf-49e4-aa7a-12a52306f34c-cn

Til heradsstyret i Kvam herad

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Utsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Kvammabadet KF, som viser eit netto driftsresultat på kr 1.000.000. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2023, oversikt over løyvingar til drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjonar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, samt notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining:

- oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav og,
- gir i det alt vesentlege årsrekneskapen ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til føretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg og International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av føretaket, slik det er krav om i lov og forskrift, og har etterlevd dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkeleg og føremålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Årsmeldinga

Leiinga er ansvarleg for informasjonen i årsmeldinga. Vår konklusjon om årsrekneskapen ovanfor dekkjer ikkje informasjonen i årsmeldinga.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese årsmeldinga. Føremålet er å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom årsmeldinga og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen av årsrekneskapen, eller om informasjonen i årsmeldinga elles tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsmeldinga tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har ikkje noko å rapportere om det.

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen.

Vi viser elles til avsnittet «Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik» under vår utsegn om andre lovmessige krav.

Leiinga sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med kommunelova sine reglar og god kommunal rekneskapskikk i Noreg. Leiinga er også ansvarleg for slik intern kontroll som ein finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ei høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom den åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser, kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar, basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift, god revisjonsskikk i Noreg og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn risikoen for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av føretaket sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vi vurderer om rekneskapestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av leiinga, er rimelege.
- evaluerer vi den samla presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og styret, mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav**Konklusjon om registrering og dokumentasjon**

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av føretaket sine rekneskapsopplysningar, i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Kvammabadet KF si forklaring for vesentlege budsjettavvik, enten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premissar for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for å forklare budsjettavvik

Styret og dagleg leiar er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørger for at det blir utarbeidd og iverksett rutinar som sikrar at alle vesentlege budsjettavvik blir identifisert og forklart. Dette gjeld både beløpsmessige rammer og vedtekne premissar for bruken av løyvingane. I årsmeldinga skal styret forklare vesentlege beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsrekneskapen, og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premissar for bruken av løyvingane.

Våre oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å sjå etter om årsmeldinga gir dekkande opplysningar om vesentlege beløpsmessige avvik frå årsbudsjettet og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane. Vi skal gje ei utsegn om årsmeldinga på grunnlag av bevisa vi har henta inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerheit i samsvar med reglane i kommunelova og RSK 302 Forenkla etterlevingskontroll av vesentlege budsjettavvik. Standarden krev at vi planlegg og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerheit for om det ligg føre dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik i årsmeldinga.

Utføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit i samsvar med RSK 302, inneber å utføre handlingar for å innhente bevis for om det er avvik frå budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane, og om det i årsmeldinga er gitt dekkande opplysningar om årsakene til avvika. Revisor sitt skjøn avgjer typen, tidspunktet for og omfanget handlingar. Moderat sikkerheit har klart lågare sikkerheitsgrad enn tryggande sikkerheit, og vi gir derfor ikkje uttrykk for same nivå av sikkerheit i attestasjonen, som i konklusjon om årsrekneskapen i revisjonsmeldinga. Vi meiner at vi har innhenta tilstrekkeleg og føremålstenleg bevis som grunnlag for konklusjonen vår.

Bergen, 12. april 2024
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalet
Rådmannen
Styret

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Moe, Unni-Renate

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-99839

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-12 11:42:42 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Saksframlegg

Saksnr: 2023/430-15
Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	18/24	07.05.2024

Årsrekneskap og årsmelding for Kvam herad 2023 - Uttale frå kontrollutvalet

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Kvam herad sin årsrekneskap og årsmelding for 2023.
2. På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 17 for 2023 frå Deloitte AS, ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 10.09.2024 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i rapporten.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen og årsmelding for 2023 for Kvam herad. Uttalen skal følgje saka vidare til kommunestyret via formannskapet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1. Årsrekneskap og årsmelding for Kvam herad 2023 - Uttale frå kontrollutvalet
2. Signert beretning 2023 - Kvam herad.pdf
3. Korrigert revisjonsrapport 2023 - Kvam herad.pdf
4. Signert uttalelse revisor FEØ 2023 - Kvam herad.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

1. Innleiing

Kontrollutvalet skal i møte 07.05.2024, behandla utvalet sin uttale til Kvam herad sin årsrekneskap og årsmelding for 2023.

Representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor vil vere til stades i møtet for å presentere årsrekneskapen og svare på spørsmål.

2. Ansvar for økonomiforvaltninga

Det er heradsstyret sitt ansvar å forvalte heradet sin økonomi, herunder vedta årsrekneskap og årsmelding, jf. kommunelova § 14-2. Det er vidare heradsstyret sitt ansvar å påsjå at økonomiforvaltninga skjer i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. Heradsstyret sitt ansvar for forvaltninga av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltninga er forsterka gjennom ny kommunelov, jf. mellom anna kommunelova §§ 14-1, 25-1 og 25-2.

Med grunnlag i finansielle måltal, skal årsmeldinga gje ei vurdering av om den økonomiske utviklinga og stillinga slik den går fram av årsrekneskapen, er forsvarleg og tek vare på handleevna over tid, jf. kommunelova § 14-7 a-b. Det er ikkje lenger tilstrekkeleg at årsmeldinga berre gjer greie for sentrale resultat frå årsrekneskapen.

3. Føremålet med kontrollutvalet sin uttale

Føremålet med uttalen er at heradsstyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsmelding er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. jf. kommunelova §§ 14-1,14-2 og 14-7.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til heradsstyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutval og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

4. Grunnlag for uttalen

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Årsrekneskap og årsmelding frå rådmann, publisert i Framsikt, revidert 02.04.2023
- Revisjonsmelding, dagsett 12.04.2024, vedlegg 2
- Revisjonsrapport 2023 frå revisor nr. 17, datert 12.04.2024, vedlegg 3
- Revisors attestasjonsuttale om etterleving for økonomiforvaltninga, vedlegg 4
- Revisor sine orienteringar til kontrollutvalet om revisjonsplanar, oppsummering etter interimrevisjon og oppsummering etter årsoppgjersrevisjon
- Analyser og vurderingar av den økonomiske stillinga til heradet

I tillegg har ansvarleg revisor og rådmann supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

Årsrekneskap og årsmelding for 2023 er å finne på denne lenkja: [Framsikt](#)¹
Denne lenkja vart motteke frå Kvam herad 30.03.2024 og vi har fått stadfesting per 15.04.2024 at det ikkje har vore gjort endringar i årsmeldinga etter dette, og at det dermed er denne versjonen som ligg til grunn for revisjonen Deloitte har gjennomført.

5. Vurdering av årsrekneskapen og årsmelding

Revisjonsmelding frå Deloitte AS:

Heradet sin revisor, Deloitte AS, har lagt fram ei rein revisjonsmelding, vedlegg 2. Her er medteke at netto driftsresultat er kr. 8.349.584 i kommunekassen og netto driftsresultat på kr. 9.349.584 i konsolidert årsrekneskap.

Revisor skriv mellom anna dette i sin konklusjon:

«Etter vår meining:

- oppfyller kommunekassa sin årsrekneskap gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2023, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.
- oppfyller den konsoliderte årsrekneskapen gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Kvam herad som økonomisk eining per 31. desember 2023, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg».

Vidare har Deloitte konkludert slik når det gjeld vesentlege budsjettavvik, jf. kommunelova § 14-7, b):

«Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.»

Nummerert brev nr. 17 for rekneskapsåret 2023 frå Deloitte AS

Revisjonsrapport nr. 17 for rekneskapsåret 2023 frå Deloitte AS til heradet, inngår også som ein del av sakshandsaminga til rekneskapssaka i kontrollutvalet, vedlegg 3. Revisor har gjennom året på nokre utvalde rekneskapsområde kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. I tillegg har revisor nytta analysar og kontrolltestar som grunnlag for å vurdere kvaliteten på årsrekneskapen. Vidare har revisor utført direkte kontroll av utvalde postar i rekneskapen.

Revisor har ikkje avdekket tilhøve som var av ein slik karakter eller storleik at dei fører til uvisse med omsyn til den framlagde årsrekneskapen:

Forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga

«Det er i 2023 utført forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga knytt til Kvam herad si handsaming av meirverdiavgift ved kjøp og sal av kraft. Kontrollen har ikkje avdekket indikasjonar på avvik knytt til handsaming av meirverdiavgift. Revisjonen har likevel nokre tilbakemeldingar til heradet knytt til andre vesentlege observasjonar:

¹ https://appublishframsikt-staging.azurewebsites.net/2023/kvam/ac6d7d7a-5a6a-4ec8-b731-826f3581b897/mr-202312-%C3%A5rsmelding_2023/#/

- *det må utarbeidast ein skriftleg og underskriven avtale mellom Kvam herad og Entelios AS som regulerer at kjøpar skal utstede faktura på vegne av heradet, som må oppbevarast av begge partar. Kvam herad må sørge for at det vert utstedt ein korrekt omvendt faktura (self-billing invoice) for kraftsalet i tråd med bokføringslovgivinga. Det skal gå tydeleg fram at fakturaen for kraftsalet er ein omvendt faktura (self-billing). Entelios AS kan i tråd med bokføringsforskrifta § 5-2-1 tredje ledd bokstave) utstede faktura på vegne av Kvam herad, med føresetnad om at det er Entelios AS som sit på grunnlaget for utrekning av vederlaget for konsesjons-/heimfallskrafta. Salsdokumentet skal innehalda naudsynte opplysingar som går fram av bokføringsforskrifta § 5-1-1 til § 5-1-5. Vidare skal det gå fram av fakturaen at den er utstedt av kjøpar. I staden for fortløpande nummerering er det i bokføringsforskrifta § 5-1-3 andre ledd lagt til grunn at bokføringspliktige som nemnde i bokføringsforskrifta § 5-2-1 tredje ledd kan oppføra i salsdokumentet kor mykje som er avrekna overfor vedkomande seljar hittil i rekneskapsåret».*

Revisjon av årsoppgjeret

Revisjonen av årsrekneskapen har i stor grad vore retta mot å verifisera balansepostane per 31.12.2023. Revisor har òg lagt vekt på å kontrollere at inntekter og gjeld er fullstendige og at eigedelar og utgifter er gyldige. I tillegg har revisor kontrollert større inntektspostar som skattar, rammeoverføringar og andre statlege tilskot, og vesentlege utbetalingar som løn, tilskot og avdrag. Revisor har òg utført kontrollar av estimat som pensjon og avskrivningar. Revisor har gjennom sine revisjonshandlingar ikkje funne vesentlege formelle eller materielle feil i den framlagde rekneskapen. Revisor kommenterer likevel enkelte tilhøve nedanfor:

«Renteutgifter

Ved revisjon av renteutgifter er det avdekka at påløpne renter for 2023 for eit av dei nye låna i 2023 ikkje er ført i rekneskapen for 2023. Feilen utgjør MNOK 2,6 for lite bokførte renter. Tilhøvet får ikkje konsekvens for revisjonsmeldinga.

Realismekravet i kommunelova og budsjettjusteringar

Ved revisjon av avslutninga av rekneskapen går det fram at det ikkje er gjort tilstrekkelege budsjettjusteringar, jamfør kommunelova § 14-5, 2. ledd. Revisjonen vil særleg påpeika manglande justering av budsjett for bruk av bundne fond, samt generelt for investeringsbudsjettet.

Avslutninga av investeringsrekneskapen

Ved avslutninga av investeringsrekneskapen skal disposisjonar rekneskapsførast i samsvar med budsjetterte beløp, jamfør budsjett- og rekneskapsforskrifta § 4-1. I tillegg skal overføring frå drift til investering og avsetnad til og bruk av disposisjonsfond og ubundne investeringsfond som er vedteke av underordna organ rekneskapsførast. I investeringsrekneskapen er det rekneskapsført ein bruk av ubundne fond som er MNOK 1,1 over budsjett. Jamfør budsjett- og rekneskapsforskrifta § 4-1 skulle ikkje denne bruken vore gjennomført, men finansieringsbehovet i staden vore dekkja av bruk av lån og/eller overføring frå driftsrekneskapen. Tilhøvet får ikkje konsekvens for revisjonsmeldinga».

Rådmannen si innleiing til årsmeldinga

I rådmannen si innleiing til årsmeldinga står mellom anna:

«Når det gjeld den økonomiske stoda, er det også eit stort gap som karakteriserer resultatet for 2023. Etter at me har lagt bak oss nokre rekordår når det gjeld økonomisk resultat i positiv eller negativ lei, er det truleg ein ny rekord i gap mellom prognose for resultat per 2. tertial i 2023 og fasiten for året. Heldigvis på rett sida. Det er eit stort uventa pluss å kunne tilføra fonda 8,5 mnok i nye midlar, i staden for å tappa midlane med nesten 60 mnok. Eit resultat som er betre enn forventet, er sjølvstøtt svært gledeleg. Men det reiser også nokre spørsmål til kvifor resultatet avvik så mykje i høve prognosane i løpet av nokre månader. Og, kanskje viktigast, om det får noko å seia for prognosane for den komande økonomiplanperioden, og innsparingsprogrammet som er sett i gang.

...

kraftforvaltninga gjekk betre enn forutsett, skatteinntektene vart høgare enn prognosen tilsa,

eigedomsskatt på kraftverk vart høgare, høgare statlege tilskot, betre finansresultat, vakante stillingar og tidsforskyvde prosjekt er dei mest sentrale avvika».

Årsmeldinga sitt kapittel om føresetnader og premissar:

I årsmeldinga sitt kapittel om føresetnader og premissar står mellom anna:

«Avvik i forhold til føresetnader for 2023

Det har vore ein del endringar i budsjetttrammene i løpet av året. Avvika er kommentert i tertialrapportane og i ulike deler av denne årsmeldinga. Av større forhold kan me trekka fram; store svingingar i kraftprisane, auke i renter og kredittmarginar, tariffoppgjjer over budsjett, auka pensjonsutgifter, auka tal på flyktingar, tidsforskyvingar og prisvekst som ikkje tidlegare har vore kompensert i budsjetta».

Sekretariatet sine kommentarar til årsrekneskapen og årsmeldinga

I tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 skal kontrollutvalet uttale seg til heradsstyret om årsrekneskapane og årsberetningane før formannskapet innstiller til vedtak.

Rådmann har lagt fram ei årsmelding som gjev ei god skildring av drifta av heradet i 2023.

Sekretariatet har følgjande kommentarar til revisors merknader i nummerert brev nr. 17:

Renteutgifter

Etter revisors syn medfører ikkje MNOK 2,6 i for lite bokførte renter konsekvens for revisjonsmeldinga. Sekretariatet vil likevel gjere merksam om at dei korrigerte renteutgiftene aukar frå 42 955 000 til 45 555 000, og at netto gjeldsbelastning (renter + avdrag – renteinntekter) aukar frå 5,6 % til 5,8 %, og brutto gjeldsbelastning (renter + avdrag) aukar frå 7,5 % til 7,8 %. Sjå òg avsnitt 7 under om vurdering av den kommunale økonomiske berekrafta.

Budsjettjusteringar

Kva gjeld manglande budsjettjusteringar, viser rekneskapen ei avsetning til bundne driftsfond på MNOK 18,1, mot eit revidert budsjett på MNOK 30,6 (økonomisk oversikt drift etter § 5-6), og ein rekneskap på investeringar i varige driftsmidlar på MNOK 125,4, mot eit revidert budsjett på MNOK 205,9 (løyvingsoversikt investering etter § 5-5 første ledd).

Sekretariatet viser til overordna krav i kommunelova § 14-1, 1. ledd: «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid», og til 2. ledd: «Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling».

Første ledd er ei såkalla «generalbestemming», som departementet i lovproposisjonen til kommunelova peiker på «åpner for et vidt skjønn frå kommunenes side», og «er heller ikke ment å legge ytterligere rettslige begrensninger på kommunenes frihet til å disponere kommunens ressurser, i tillegg til de begrensningene på kommunenes økonomiforvaltning som ellers følger av økonomibestemmelsene i kommuneloven» (Prop. 46 L, 2017-2018, s. 184).

Frå kommunelovutvalet var intensjonen med dei overordna krava å «[løfte] idealet om en langsiktig økonomiforvaltning sterkere fram i loven, og [markere] kommunenes eget ansvar for dette» (Prop. 46 L, 2017-2018, s. 183). Samtidig må det «være opp til den enkelte kommunen å avgjøre ut fra lokale forhold og utfordringer hvordan økonomiforvaltningen skal innrettes for å ivareta langsiktige hensyn, innenfor de kravene som loven for øvrig stiller til økonomiforvaltningen» (Prop. 46 L, 2017-2018, s. 183).

Rådmann viser i årsmeldinga til store gap mellom budsjett/prognosar og resultat, og har i følgje revisjonsmeldinga (jf. vedlegg 2) gitt «dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik».

I kroner, er dei største avvika i investeringsrekneskapen innan pleie og omsorg (særskilt utbygging av Strandebarm Omsorg); vatn og avlaup, avfall og renovasjon (ei rekkje mindre oppgraderingar og

prosjekt som i sum blir store); samferdsel (spesielt asfaltering, rassikring, ein gangveg og ein snuhammar); og bustad (spesielt posten Bustader 2023), sjå løyvingsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd, tabell 1.

I investeringskapittelet til årsmeldinga heiter det:

«Prosjekta strekkjer seg gjerne over fleire år og omfattar tidlegare budsjett- og rekneskapsår, medan budsjetttrammene vert tildelt årleg. Fokuset til prosjektleiarane er fyrst og fremst å halda dei totale prosjektrammene, ikkje kva år fakturaene kjem i. Det er difor ei ekstra utfordring å treffa med rammefordelinga per budsjettår. Kvam herad nyttar 1. og 2. tertialrapport til å justera prosjektrammene mellom år. Det kan likevel oppstå avvik i enkelt år, utan at det er avvik på totalramma for prosjektet».

Det er vanskeleg å vurdere om dei manglande budsjettjusteringane likevel har konsekvensar «for lokalsamfunnets ... utvikling» (kom.l. § 14-1, 2. ledd). I så fall er slike vurderingar i større grad politiske skjønsspørsmål, og ikkje spørsmål som revisor eller kontrollutvalet kan svare på.

Manglande budsjettjusteringar kan vere eit uttrykk for det heradet skriv i avsnittet frå investeringskapittelet over, men det er samstundes eit uttrykk for at framdrifta i prosjekta ikkje følgjer den årvisse budsjetteringa. Kontrollutvalet har dei siste åra motteke årlege orienteringar frå rådmannen om kommunaløkonomisk berekraft på bakgrunn av vedlikehaldsetterslep i kroner på bygningar, veg, tunnel, bru, vatn og avløp, mv (sjå kommunaløkonomisk berekraft på side 8 og 9). Vi har notert oss at det også i investeringsrekneskapskapen er store avvik på desse felta. Det kan vere interessant å få fram kva konsekvensar investeringsetterslepet får for vedlikehaldsetterslepet.

Sekretariatet vil difor tilrå at kontrollutvalet i sin uttale til årsrekneskapskapen tek med dei manglande budsjettjusteringane, og med dette oppfordrar heradsstyret til å diskutere eventuelle konsekvensar for politiske prioriteringar av desse.

Avslutning av investeringsrekneskapskapen

Revisor viser til at investeringar har blitt finansiert ved overføring frå ubundne fond når det skulle vore henta frå lån eller driftsrekneskapskapen.

I fondsoversikta, som er vedlegg til årsmeldinga, skriv kommunen sjølv at disposisjonsfondet (fondskonto 25600000) «kan brukast til både finansiering av drift og overførast til investering», og at kapitalfondet (fondskonto 25300001) står «Fritt til å disponera innan investeringsrekneskapskapen, med unntak av tidlegare bindingar».

Som revisor påpeiker, står ikkje kommunen heilt «fritt til å disponera» fonda, da budsjett- og rekneskapsforskrifta § 4-1 regulerer kva rekkjefølgje disposisjonane skal følgje. Bruk av disposisjonsfond og ubunde investeringsfond skal først gjerast etter bruk av lån og overføring frå drift. Etter sekretariatet si oppfatning er det risiko for at kommunen si finansiering bryt med *generasjonsprinsippet* bak kommunerekneskapskapen: «En viktig forutsetning for bærekraftig økonomisk utvikling er at kostnadene ved å produsere tjenester dekkes av de som har nytte av tjenestene slik at kostnadene ikke forskyves til senere generasjoner» (GKRS 2021: Rammeverk for kommuneregnskapet, s. 19).

Sekretariatet vil tilrå at kontrollutvalet gjennom sin uttale til årsrekneskapskapen tek med generasjonskonsekvensane av den ikkje-budsjetterte bruken av ubundne fond, og med dette oppfordrar heradsstyret til å diskutere problemstillinga.

6. Vurdering av økonomiforvaltninga og internkontrollen

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med kommunelova § 14-7, som lyd m.a. slik:

«Årsberetningene skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.»

Sekretariatet har merka seg at desse tilhøva er omtala på ein god måte i årsmeldinga for 2023.

Vurderinga av økonomiforvaltninga og internkontroll i heradet byggjer på rapportar frå rekneskapsrevisor, forvaltningsrevisjon og informasjon frå heradet.

- Det er ikkje avdekkja vesentlege svakheiter med den økonomiske internkontrollen, verken gjennom revisor sine rapporteringar gjennom året eller i deira orienteringar til kontrollutvalet. Revisor peikar likevel på fleire forhold i sin revisjonsrapport 2023 som kan og bør forbetrast, vedlegg 3.
- Revisor har stadfesta i revisjonsmeldinga at budsjettavvik og avvik frå budsjettpremissane er tilfredsstillande forklart i årsmeldinga.
- Det er ikkje meldt om misleghald til kontrollutvalet i 2023

Vidare står det dette i kommunlova § 25-2:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

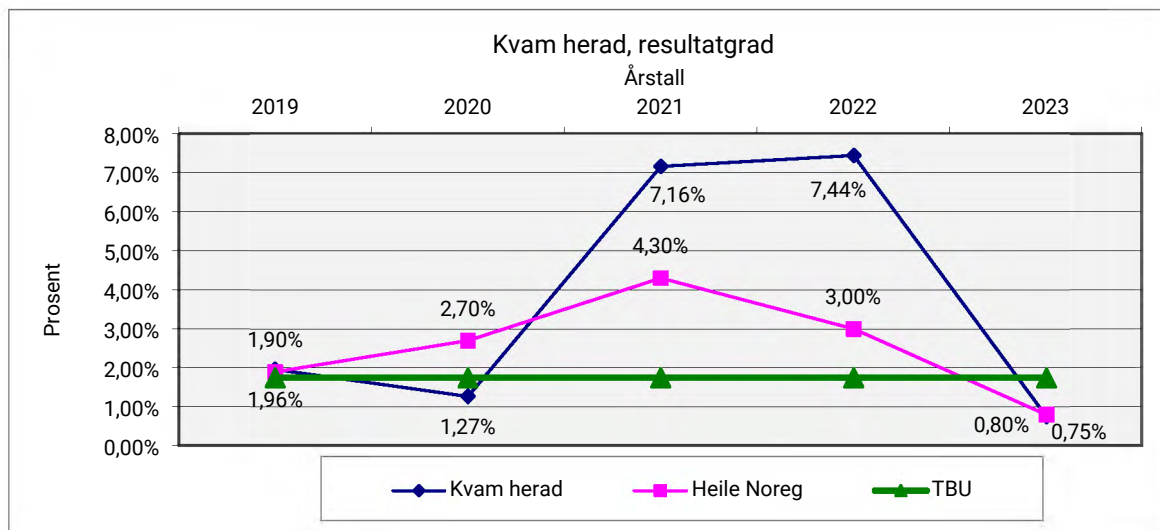
Kvam herad har løyst dette ved å rapportere om internkontroll, herunder omtale av tilsyn, som ein del av årsmeldinga. Det er ikkje eit krav at slik rapportering skal gå fram av årsmeldinga, men det er likevel ikkje unaturleg at det gjer det. Nytt av året er at resultatet frå gjennomførte tilsyn også går fram av årsmeldinga. I 2023 var det eit større tilsyn med kommunal beredskap og helseberedskap, der kommunen fekk avvik. Tilsynet vart lukka ved framlegging av plan for lukking av avvik.

7. Vurdering av den kommunale økonomiske berekrafta (KØB)

Økonomisk handleevne

Av rekneskapan for 2023 har sekretariatet merka seg eit netto positivt driftsresultat med kr 8.349.584 som utgjer eit netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter på 0,75 %. Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølge opplysningar frå SSB 15.03.2024 på netto resultatgrad på 0,8 % i 2023. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift.

For Kvam herad har netto resultatgrad vore slik dei siste fem åra: 2019: 1,96 %, 2020: 1,27 %, 2021: 7,16 %, 2022: 7,44% og 2023: 0,75 %, sjå graf nedanfor. I snitt for dei siste fem åra har resultatgraden vore på 3,9 %. Som vi ser av desse tala har heradet eit resultat som i 2023 er positivt, omtrent på snittet i kommunane, men lågare enn den langsiktige tilrådinga frå TBU. Netto driftsresultat viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad kommunen sin handlefridom og evne til å tåla svingingar i økonomien. Eige mål, korrigert netto driftsresultat skal vere på min 1 % (kapittel om finans og økonomisk berekraft i årsmeldinga).

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 – 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Kvam herad i 2023 har ei lånegjeld tilsvarande 111,1 % av sum driftsinntekter, altså godt over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Tilsvarande tall var 124 % i 2019, 127 % i 2020, 111 % i 2021, 104 % i 2022 og altså 111 % i 2023. Fråtrukke inn- og utlån av husbanklån var lånegjelda i 2023 på 119 %. Det er også verdt å merka seg at heradsstyret vedtok i sak 122/22 at lånegjelda ikkje skal overstige 160 % av driftsinntektene i økonomiplanperioden, her eksklusive inn- og utlån av husbanklån.

Om kommunen hadde lånefinansiert den ekstra investeringa på MNOK 1,1 slik revisor peiker på, ville lånegjelda i 2023 auka marginalt, frå 111,1 % til 111,2 %.

Tilsvarande er disposisjonsfondet på 23,2 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen tilrår her minst 5%. Totalt sett har Kvam herad høg lånegjeld i høve driftsinntektene, og har auka noko det siste året. Heradet har eit driftsresultat for 2023 som er på landsgjennomsnittet. Det er gledeleg at disposisjonsfondet og ligg over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Sett opp mot lånegjelda er heradet sårbart med tanke på den høge renta.

Heradet si gjeldsbelastning finn ein ved å sjå på netto rente- og avdragsutgifter i prosent av driftsinntektene. Den var i 2023 på 5,6 %, mot 5,1 % i 2022 og 5,5 % i 2021. Det er av statsforvaltaren i Nordland tilrådd at dette talet ikkje bør vera over 5 % av driftsinntektene, men kommunen kan t.d. velje å betale inn over minimumsavdrag, og dermed auke kapitalutgiftene. I 2023 betalte kommunen nesten ein million meir i avdrag enn minimumsavdraget. Om kommunen berre hadde betalt minimumsavdraget, ville gjeldsbelastninga vore 0,1 prosentpoeng lågare.

Men, som vist i kommentarane til revisjonsrapporten, er det MNOK 2,6 i renter som ikkje er bokført. Med desse ville netto gjeldsbelastning (renter + avdrag – renteinntekter) auka frå 5,6 % til 5,8 %, og brutto gjeldsbelastning (renter + avdrag) auka frå 7,5 % til 7,8 %.

Kommunaløkonomisk berekraft

Rådmannen orienterte kontrollutvalet sist om status når det gjeld heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk berekraft i møte i april 2023. Blant grunnlaget for denne orienteringa var status på vedlikehaldsetterslep i kroner på bygningar, veg, tunnel, bru, vatn og avløp mv.

I dette møtet vart det vedteke å invitere rådmannen til å halde ny orientering om status når det gjeld heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk berekraft i april/mai 2024.

Jf. avvika i investeringsrekneskapen (dette saksframlegget, side 5 og 6), var det i 2023 eit mindreforbruk i investeringar innan bygg, samferdsel, vatn og avlaup. Kva eventuelle konsekvensar dette kan ha hatt for vedlikehaldsetterslepet er ukjent for sekretariatet.

Oppsummering

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i sin uttale:

- Rekneskapsmessig mindreforbruk i høve regulert budsjett og manglande budsjettjusteringar
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Gjeldsbelastning
- Disposisjonsfond
- Revisjonsrapport nr. 17 for 2023
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapporten
- Tilhøve om tala i årsmeldinga, jf. kommunelova §§ 14-7 og 25-2

Forslag til uttale frå kontrollutvalet ligg ved som vedlegg 1.

Konklusjon

Kvam herad har i 2023 eit driftsresultat på 0,75 %. Tilsvarande er disposisjonsfondet på 23,2 % av driftsinntektene. Riksrevisjonen tilrår her minst 5 %. Totalt sett har Kvam herad høg lånegjeld og eit driftsresultat for 2023 som er litt under landsgjennomsnittet og ein del under den langsiktige tilrådinga frå TBU. Det er gledeleg at disposisjonsfondet ligg over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Sett opp mot lånegjelda vil heradet likevel vere sårbart med tanke på den høge renta.

På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 17 for 2023 frå Deloitte AS meiner sekretariatet at kontrollutvalet bør be rådmannen om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort i høve tilrådingane i rapporten, og kva konsekvensar rådmannen vurderer slik oppfølging vil ha.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til heradsstyret.

Til Kvam herad ved heradsstyret

UTTALE TIL ÅRSREKNESKAP OG ÅRSMELDING FOR 2023

Kontrollutvalet har 07.05.2024 handsama årsrekneskapen og årsmeldinga for 2023 for Kvam herad som vart motteke frå rådmann 30.03.2024, samt tilhøyrande revisjonsmelding dagsett 12.04.2024.

Heradet har i 2023 eit netto driftsresultat på kr 8.349.584. Revisor har, i revisjonsmeldinga, ikkje gitt merknadar til årsrekneskapen/årsmeldinga. Med grunnlag i kontrollutvalet sine kontrollaktivitetar retta mot økonomiforvaltninga, ei samla vurdering, tilrår derfor kontrollutvalet at årsrekneskap og årsmelding for 2023 vert godkjent slik dei ligg føre.

Kontrollutvalet vil likevel gjere heradsstyret merksam på følgjande forhold:

Viktige nøkkeltal i årsrekneskapen:

- Netto driftsresultat er på 0,75 % av driftsinntektene, tilrådinga frå TBU er minst 1,75 %.
- Gjennomsnittleg netto driftsresultat for dei siste fem åra har vore på 3,9 %.
- Gjeldsgrad er berekna til 111,1 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen tilrår maks 75 %.
- Netto gjeldsbelastning er berekna til 5,8 % av driftsinntektene (inkl. korrigeringsrenter). Statsforvaltaren i Nordland tilrår at netto gjeldsbelastning ikkje overstig 5 %.
- Disposisjonsfond er berekna til 23,2 % av driftsinntektene, Riksrevisjonen si tilråding er på minst 5%.

Kontrollutvalet er uroa for at Kvam herad si lånegjeld har vore høg fleire år på rad, og gått opp etter eit par år med reduksjon. Lånegjelda ligg langt over Riksrevisjonen si tilråding. Den er i 2023 på 111 % ift. driftsinntektene, medan det er tilrådd at den ligg under 75 %. Tilsvarende tal i 2020 var på 127 %, i 2021 på 111 % og i 2022 på 104 %.

Andre områder:

Kontrollutvalet tilrår at Kvam herad prioriterer å sette fokus på forbetningsområda som kjem fram i revisjonsrapport nr. 17 for 2022 frå Deloitte. Revisjonsrapporten skildrar resultatet av nokre utvalde rekneskapsområde der dei har kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar, og utført direkte kontroll av utvalde postar i rekneskapen.

Kontrollutvalet vil gjere Kvam herad spesielt merksam på to forhold:

- i) Revisor peiker på manglande budsjettjusteringar. Det kan vere i heradsstyret si interesse å få vurdert om det er samanheng mellom manglande investeringar og vedlikehaldsetterslepet, og om dei manglande budsjettjusteringane har andre konsekvensar for lokalsamfunnet si utvikling.
- ii) Revisor viser til at investeringar har blitt finansiert ved overføring frå ubundne fond når det skulle vore henta frå lån eller driftsrekneskapen. Det kan vere i heradsstyret si interesse å få vurdert om den ikkje-budsjetterte bruken av ubundne fond har generasjonskonsekvensar.

Kontrollutvalet er nøgd med Kvam herad si årsmelding knytt til omtale av kommunelova § 14-7 a-f, rapportering etter kommunelova § 25-2 om internkontroll, og rapportering etter kommunelova § 25-2 om resultatet frå gjennomførte tilsyn.

På bakgrunn av dette har kontrollutvalet slik oppsummering:

Ut over det som er nemnd i uttalen, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet i rekneskapssaka, samt revisjonsmeldinga av 12.04.2024 og revisjonsrapport nr. 17, datert 12.04.2023, har kontrollutvalet ikkje merknader til Kvam herad sin årsrekneskap for 2023.

Kopi: Formannskapet

Til heradsstyret i Kvam herad

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Utsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Kvam herad, som viser eit netto driftsresultat på kr 8.349.584 i kommunekassen, og eit netto driftsresultat i den konsoliderte årsrekneskapen på kr 9.349.584. Årsrekneskapen er samansett av:

- kommunekassa sin årsrekneskap, som består av balanse per 31. desember 2023, oversikt over løyvingar til drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samla budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjonar for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, samt notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp, og
- konsolidert årsrekneskap, som består av balanse per 31. desember 2023, driftsrekneskap og investeringsrekneskap, for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, og notar, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining:

- oppfyller kommunekassa sin årsrekneskap gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2023, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.
- oppfyller den konsoliderte årsrekneskapen gjeldande lovkrav og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Kvam herad som økonomisk eining per 31. desember 2023, og av resultatet for rekneskapsåret avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Noreg og International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med krava i lovar og forskrifter i Noreg, og har etterlevd dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Innhenta revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkeleg og føremålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Årsmeldinga

Kommunedirektøren er ansvarleg for informasjonen i årsmeldinga. Vår konklusjon om årsrekneskapen ovanfor dekkjer ikkje informasjonen i årsmeldinga.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det vår oppgåve å lese årsmeldinga. Føremålet er å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom årsmeldinga og årsrekneskapen og den kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen av årsrekneskapen, eller om informasjonen i årsmeldinga elles tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsmeldinga tilsynelatande er vesentleg feil. Vi har ikkje noko å rapportere om det.

Ut frå kunnskapen vi har opparbeidd oss i revisjonen, meiner vi at årsmeldinga

- inneheld dei opplysningane som skal vere med etter gjeldande lovkrav og
- at opplysningane om økonomi i årsmeldinga stemmer overeins med årsrekneskapen.

Vi viser elles til avsnittet «Konklusjon om årsmeldinga» og «Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik» under vår utsegn om andre lovmessige krav.

Kommunedirektøren sitt ansvar for årsrekneskapen

Kommunedirektøren er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med kommunelova sine reglar og god kommunal rekneskapskikk i Noreg. Kommunedirektøren er også ansvarleg for slik intern kontroll han/ho finn naudsynt for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ei høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom den åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser, kan forventast å påverke dei økonomiske avgjerdene som brukarane tar, på grunnlag av årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjøn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkelege og formålstenlege som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn risikoen for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vi vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av kommunedirektøren, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.
- hentar vi inn tilstrekkeleg og formålstenleg revisjonsbevis om den finansielle informasjonen til rekneskaps-einingane som inngår i konsolidert årsrekneskap, for å kunne gi uttrykk for ei meining om den konsoliderte årsrekneskapen. Vi er ansvarlege for å leie, følgje opp og gjennomføre revisjonen av den konsoliderte årsrekneskapen. Vi har eineansvar for vår konklusjon om den konsoliderte årsrekneskapen.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og kommunedirektøren, mellom anna om det planlagde innhaldet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlege funn i revisjonen, irekna vesentlege svakheiter i intern kontroll som vi avdekker i løpet av revisjonen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar, i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit, knytt til Kvam herad si forklaring for vesentlege budsjettavvik, enten det skuldast beløpsmessige avvik eller avvik frå kommunestyret sine premisser for bruken av løyvingane.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis, er vi ikkje blitt kjende med forhold som gjev grunn til å tru at årsmeldinga ikkje gir dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik.

Kommunedirektøren sitt ansvar for å forklare budsjettavvik

Kommunedirektøren er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørger for at det blir utarbeidd og iverksett rutinar som sikrar at alle vesentlege budsjettavvik blir identifisert og forklart. Dette gjeld både beløpsmessige rammer og vedtekne premisser for bruken av løyvingane. I årsmeldinga skal kommunedirektøren forklare vesentlege beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsrekneskapen, og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane.

Våre oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å sjå etter om årsmeldinga gir dekkande opplysningar om vesentlege beløpsmessige avvik frå årsbudsjettet og vesentlege avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane. Vi skal gje ei fråsegn om årsmeldinga på grunnlag av bevisa vi har henta inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerheit i samsvar med reglane i kommunelova og RSK 302 Forenkla etterlevingskontroll av vesentlege budsjettavvik. Standarden krev at vi planlegg og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerheit for om det ligg føre dekkande opplysningar om vesentlege budsjettavvik i årsmeldinga.

Utføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit i samsvar med RSK 302, inneber å utføre handlingar for å innhente bevis for om det er avvik frå budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik frå kommunestyret eller fylkestinget sine premisser for bruken av løyvingane, og om det i årsmeldinga er gitt dekkande opplysningar om årsakene til avvika. Revisor sitt skjøn avgjer typen, tidspunktet for og omfanget av handlingar. Moderat sikkerheit har klart lågare sikkerheitsgrad enn tryggande sikkerheit, og vi gir derfor ikkje uttrykk for same nivå av sikkerheit i attestasjonen, som i konklusjon om årsrekneskapen i revisjonsmeldinga. Vi meiner at vi har innhenta tilstrekkeleg og føremålstenleg bevis som grunnlag for konklusjonen vår.

Bergen, 12. april 2024
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalet
Kommunedirektøren

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Moe, Unni-Renate

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-99839

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-12 08:56:22 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Kvam herad
Att.: Rådmann Anita Hesthamar
Grovagjelet 16

5600 NORHEIMSUND

12. april 2024

Revisjonsrapport nr. 17
(journalførast)

REVISJONSRAPPORT 2023

Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2023. Vi vil i det høve gje ei kort utgreiing for utført revisjon i år og for tilhøve som vi ynskjer å ta opp. Rapporten omhandlar tilhøve som vi meiner bør vere av interesse for leiinga i heradet.

I vår revisjon har vi gjennomført dei revisjonshandlingane vi har sett som naudsynte for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og for å gje vår revisjonsmelding. I tillegg har vi kontrollert heradet si kontrolloppstilling til lønsoppgåvene.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil sei at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer derfor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisere kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa.

Basert på utført revisjon har vi notert oss enkelte tilhøve vi meiner heradet si leiing bør vere merksame på. Vi vil presisere at det er leiinga i heradet som er ansvarleg for å etablere og halde oppe ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formueforvaltinga er ordna på ein trygg måte.

Uavhengigheit og objektivitet

Vi stadfestar at revisjonsteamet tilfredsstillar dei krava til uavhengigheit og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 24-4 i kommunelova og som er nærare konkretisert i forskrift om kontrollutval og revisjon §§ 16 - 18.

Revisjonen gjennom året

Ved vår revisjon gjennom året har vi på nokre utvalde rekneskapsområde kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. I tillegg har vi nytta analysar og kontrolltestar som grunnlag for å vurdere kvaliteten på årsrekneskapen. Vidare har vi utført direkte kontroll av utvalde postar i rekneskapen.

Vi har ikkje avdekkja tilhøve som var av ein slik karakter eller storleik at dei fører til uvisse med omsyn til den framlagde årsrekneskapen.

Dokumentasjonen på årsrekneskapen som er lagt fram for revisjon har hatt tilfredsstillande kvalitet.

Forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga

Det er i 2023 utført forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga knytt til Kvam herad si handsaming av meirverdiavgift ved kjøp og sal av kraft. Kontrollen har ikkje avdekkja indikasjonar på avvik knytt til handsaming av meirverdiavgift. Revisjonen har likevel nokre tilbakemeldingar til heradet knytt til andre vesentlege observasjonar:

- det må utarbeidast ein skriftleg og underskriven avtale mellom Kvam herad og Entelios AS som regulerer at kjøpar skal utstede faktura på vegne av heradet, som må oppbevarast av begge partar. Kvam herad må sørge for at det vert utstedt ein korrekt omvendt faktura (self-billing invoice) for kraftsalet i tråd med bokføringslovgivinga. Det skal gå tydeleg fram at fakturaen for kraftsalet er ein omvendt faktura (self-billing). Entelios AS kan i tråd med bokføringsforskrifta § 5-2-1 tredje ledd bokstav e) utstede faktura på vegne av Kvam herad, med føresetnad om at det er Entelios AS som sit på grunnlaget for utrekning av vederlaget for konsesjons-/heimfallskrafta. Salsdokumentet skal innehalda naudsente opplysingar som går fram av bokføringsforskrifta § 5-1-1 til § 5-1-5. Vidare skal det gå fram av fakturaen at den er utstedt av kjøpar. I staden for fortløpande nummerering er det i bokføringsforskrifta § 5-1-3 andre ledd lagt til grunn at bokføringspliktige som nemnde i bokføringsforskrifta § 5-2-1 tredje ledd kan oppføra i salsdokumentet kor mykje som er avrekna overfor vedkomande seljar hittil i rekneskapsåret.

Det vert elles vist til eigen uttale frå revisor.

Implikasjonar for revisjonen 2023

Konklusjonen frå forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltninga har ingen konsekvens for rekneskapen som vert avlagt for 2023 eller revisjonsmeldinga for 2023.

Revisjonen av årsoppgjeret

Revisjonen av årsrekneskapen har i stor grad vore retta mot å verifisera balansepostane per 31.12.2023. Vi har og lagt vekt på å kontrollera at inntekter og gjeld er fullstendige og at egedelar og utgifter er gyldige. I tillegg har vi kontrollert større inntektspostar som skattar, rammeoverføringar og andre statlege tilskot, og vesentlege utbetalingar som løn, tilskot og avdrag. Vi har og utført kontrollar av estimat som pensjon og avskrivningar.

Vi har gjennom våre revisjonshandlingar ikkje funne vesentlege formelle eller materielle feil i den framlagde rekneskapen. Vi vil likevel kommentera enkelte tilhøve nedanfor.

Renteutgifter

Ved revisjon av renteutgifter er det avdekkja at påløpne renter for 2023 for eit av dei nye låna i 2023 ikkje er ført i rekneskapen for 2023. Feilen utgjer MNOK 2,6 for lite bokførte renter. Tilhøvet får ikkje konsekvens for revisjonsmeldinga.

Realismekravet i kommunelova og budsjettjusteringar

Ved revisjon av avslutninga av rekneskapen går det fram at det ikkje er gjort tilstrekkelege budsjettjusteringar, jamfør kommunelova § 14-5, 2. ledd. Revisjonen vil særleg påpeika manglande justering av budsjett for bruk av bundne fond, samt generelt for investeringsbudsjettet.

Avslutninga av investeringsrekneskapen

Ved avslutninga av investeringsrekneskapen skal disposisjonar rekneskapsførast i samsvar med budsjetterte beløp, jamfør budsjett- og rekneskapsforskrifta § 4-1. I tillegg skal overføring frå drift til investering og avsetnad til og bruk av disposisjonsfond og ubundne investeringsfond som er vedteke av underordna organ rekneskapsførast. I investeringsrekneskapen er det rekneskapsført ein bruk av ubundne fond som er MNOK 1,1 over budsjett. Jamfør budsjett- og rekneskapsforskrifta § 4-1 skulle ikkje denne bruken vore gjennomført, men finansieringsbehovet i staden vore dekkja av bruk av lån og/eller overføring frå driftsrekneskapen. Tilhøvet får ikkje konsekvens for revisjonsmeldinga.

Avslutning

Dersom noko skulle være uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre tilhøve, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Moe, Unni-Renate

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-99839

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-16 08:33:17 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: 5AAGE-TUOZ8-MHKEX-XEAYL-QFMXE-3EQD2

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Til Kvam herad

UAVHENGIG REVISOR SIN ATTESTASJONSUTTALE OM ETTERLEVING AV AVGJERDER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTINGA

Vi har utført eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit i samband med Kvam herad si etterleving av avgjerder og vedtak for økonomiforvaltinga på følgjande områder:

Kontroll av etterleving av lov om meirverdiavgift og lov om kompensasjon av meirverdiavgift ved kjøp og sal av kraft.

Vi har kontrollert perioden frå 01.01.2023 – 31.12.2023.

Kriteria er henta frå:

- Avtalar som ligg til grunn for kjøp og sal av kraft
- Lov om meirverdiavgift
- Lov om meirverdiavgiftskompensasjon

Leiinga sitt ansvar for etterleving av avgjerder og vedtak for økonomiforvaltinga

Rådmannen er ansvarleg for å etablere administrative rutinar som sørgjer for at økonomiforvaltinga vert utøvd i tråd med avgjerder og vedtak, og at økonomiforvaltinga er gjenstand for tryggjande kontroll.

Vår uavhengigheit og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneheld uavhengigheitskrav og andre krav basert på grunnleggjande prinsipp om integritet, objektivitet, fagleg kompetanse og tilbørleg aktsemd, fortrulegheit og profesjonell framferd.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirma som utfører revisjon og forenkla revisorkontroll av rekneskap samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tenester) har Deloitte AS eit tilstrekkeleg kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutinar for etterleving av etiske krav, faglege standardar og krav i gjeldande lovgiving og anna regulering.

Våre oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å gje ein uttale om etterleving av avgjerder og vedtak for økonomiforvaltinga på grunnlag av bevisa vi har henta inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerheit i samsvar med kommunelova sine reglar og RSK 301 Forenkla etterlevingskontroll med økonomiforvaltinga. Standarden krev at vi planlegg og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerheit for kor vidt det føreligg vesentlege feil eller manglar ved etterleving av avgjerder og vedtak i heradet si økonomiforvalting på det området vi har føretatt forenkla etterlevingskontroll.

Vi baserer oppgåva på ei risiko- og vesentlegvurdering som er lagt fram for kontrollutvalet.

Utføring av eit attestasjonsoppdrag som skal gje moderat sikkerheit i høve RSK 301, inneber å utføra handlingar for å innhenta bevis for at avgjerder og vedtak for økonomiforvaltinga vert etterlevd. Typen, tidspunktet for og omfanget av dei valde handlingane er gjenstand for revisor sitt skjønn. Moderat sikkerheit har klårt lågare sikkerheitsgrad enn tryggjande sikkerheit, og vi gjev derfor ikkje uttrykk for same nivå av sikkerheit som i ei revisjonsmelding.

Vi meiner at vi har innhenta tilstrekkeleg og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på dei utførte handlingane og innhenta bevis er vi ikkje blitt merksame på tilhøve som gjev oss grunn til å tru at Kvam herad ikkje i det alt vesentlege har etterlevd bestemmelsane i lov om meirverdiavgift knytt til sal av kraft.

Denne uttalen er utelukkande utarbeidd for å gje kontrollutvalet eit betre grunnlag for å ivareta sitt ansvar med økonomiforvaltinga og til Kvam herad sin informasjon, og er ikkje nødvendigvis egna til andre føremål.

Bergen, 12. april 2024
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Moe, Unni-Renate

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-99839

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-12 06:59:50 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Saksframlegg

Saksnr: 2023/430-19

Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	19/24	07.05.2024

Rådmannen orienterer om status for kommunaløkonomisk bærekraft i Kvam herad

Forslag til vedtak

1. Informasjonen vert teken til orientering.
2. Kontrollutvalet inviterer rådmannen til møte i april/mai 2025, for å koma med ny status når det gjeld heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk bærekraft.

Samandrag

Rådmannen er invitert til å orientere om heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk bærekraft (KØB) etter kommunelova sin § 14-1 og § 14-2.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Økonomisk balanse KUV 260423.pdf
- 2 Orientering kontrollutvalet.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I samband med Forum for Kontroll og tilsyn (FKT) sin fagkonferanse 01. – 02.06.2021 vart det m.a. fokusert på kommunaløkonomisk berekraft (KØB). Det vert i den samanheng vist til kommunelova § 14-1 og § 14-2.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i sak der utvalet vil innhenta informasjon, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

Sekretariatet sendte slik førespurnad til rådmann 01.11.21:

Kommunelova (KL) § 14-1 omhandlar grunnleggande krav til økonomiforvaltninga i kommunen. Her står det:

- *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.*
- *Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.*
- *Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.*

Det er dette som vert kalla kommunaløkonomisk berekraft (KØB).

For å ivareta økonomisk berekraft over tid, har kommunen plikt til å fastsette finansielle måltal, jf. KL § 14-2:

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet*
- b) årsregnskapene og årsberetningene*
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi*
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)*
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).*

Kontrollutvalet inviterer med dette rådmannen til møte 22.11.2021 for å orientere kva tiltak eller prosessar heradet gjennomfører for å ivareta den kommunaløkonomiske berekrafta iht KL § 14-1 og 14-2.

Orienteringa kan t.d. omfatte vedlikehaldsetterslep på veg og bygningar, gjeldsgrad mv. Denne orienteringa er tenkt som første stasjon i ei slik orientering og sekretariatet oppmoder utvalet til å kome med innspel til rådmann i vidare oppfølging.

Rådmannen har orientert kontrollutvalet om kommunaløkonomisk berekraft (KØB) ved fleire høve, seinast i møte 26.04.2023 der dette vart protokollert:

Behandling i møte

Rådmann, Anita Hesthamar, og teknisk sjef, Lars Ese Ur, orienterte om status når det gjeld heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk berekraft og svarte på spørsmål frå kontrollutvalet.

Orienteringa inneheld m.a. informasjon om status på vedlikehaldsetterslep i kroner på bygningar, veg, tunnel, bru, vatn og avløp mv.

Presentasjonane som vart brukt vert send kontrollutvalet etter møtet.

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

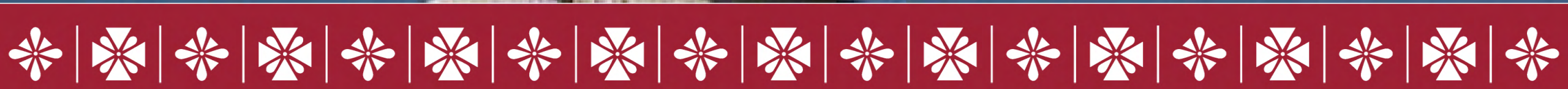
Vedtak

1. Informasjonen vert teken til orientering.
2. Kontrollutvalet inviterer rådmannen til møte i april/mai 2024, for å koma med ny status når det gjeld heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk bærekraft.

Rådmannen og teknisk sjef sine presentasjonar frå møte 26.04.2023 ligg ved saka.

Konklusjon

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalet tek informasjonen til orientering. Vidare vert det tilrådd at rådmannen vert invitert til møte i april/mai 2025 for å koma med ny status når det gjeld heradet sitt arbeid med kommunaløkonomisk berekraft.

Kommunaløkonomisk berekraft (KØB)

ORIENTERING KONTROLLUTVALET 26.04.23

§14-1 – Grunnleggjande krav til økonomiforvaltninga

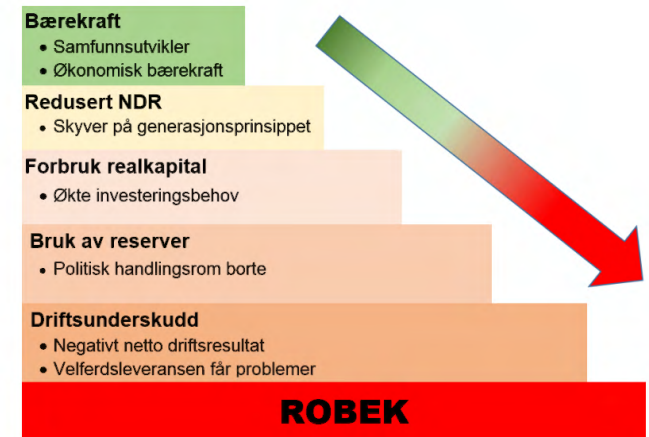
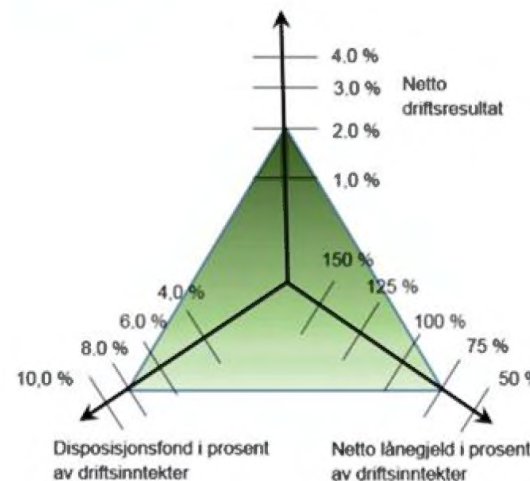
§ 14-1. Grunnleggjande krav til økonomiforvaltningen

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

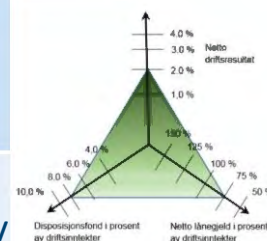
Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

- Trygga grunnlaget for velferda og ivareta økonomisk handlingsrom
- Langsiktig tenking og tidlege økonomiske grep

§ 14-2 – Heradsstyret skal vedta:

Tema	Når	Aktuelle lenkjer	Kommentar
Økonomi og årsbudsjett	<ul style="list-style-type: none"> - Utkast/prinsipp i junimøtet - Budsjettvedtak i desembermøtet 	https://www.kvam.no/tenester/planar-strategiar-og-styringsdokument/okonomi/	
Årsrekneskap og årsmelding	I maimøtet	https://www.kvam.no/tenester/planar-strategiar-og-styringsdokument/okonomi/	
Finansielle måltal for utviklinga av kommunen sin økonomi	Del av årleg budsjettvedtak	HST-sak 17.12.19 https://innsyn.kvam.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2019022979&dokid=100659003&versjon=1&variant=A&	<ul style="list-style-type: none"> - Måltal for lånegjeld i % av driftsinntekt, og for netto driftsresultat. - Ikkje bindande eller lovfesta indikatorar
Økonomireglement	Del av årleg budsjettvedtak	HST-sak 29.9.20 https://innsyn.kvam.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2020017003&dokid=100698030&versjon=1&variant=A&	<ul style="list-style-type: none"> - Lovpålagt frå 1.1.20 - Ikkje krav til innhald/form
Reglement for finans- og gjeldsforvaltning	Eigne finans- og gjeldsrapportar i øk.rapportar	Siste versjon i HST 16.2.21 https://innsyn.kvam.no/wfdocument.ashx?journalpostid=2021001447&dokid=100717013&versjon=1&variant=A&	Ei rekkje rammer for finans- og gjeldsforvaltning

Rapportering i årsmelding

Årsmelding:

Finans

Innhold på denne sida:

Finansielle måltal for 2022

Finans- og gjeldsforvaltning

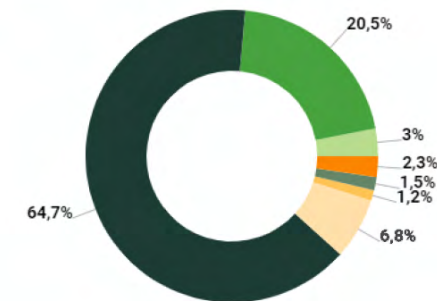
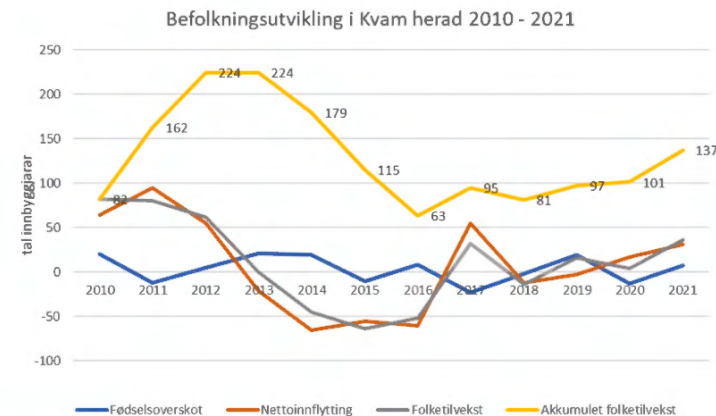
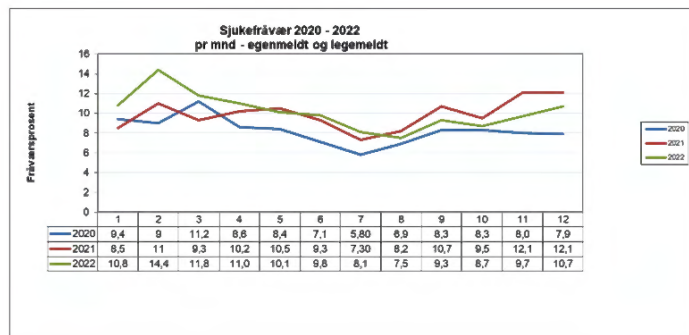
Forvaltning av midlar
(obligasjonsportefølje)

Forvaltning av gjeldsportefølje og
finansieringsavtaler

Vedlegg til årsmelding 2022:

[Finansrapport per 31.12.22](#)

[Gjeldsrapport per 31.12.22](#)

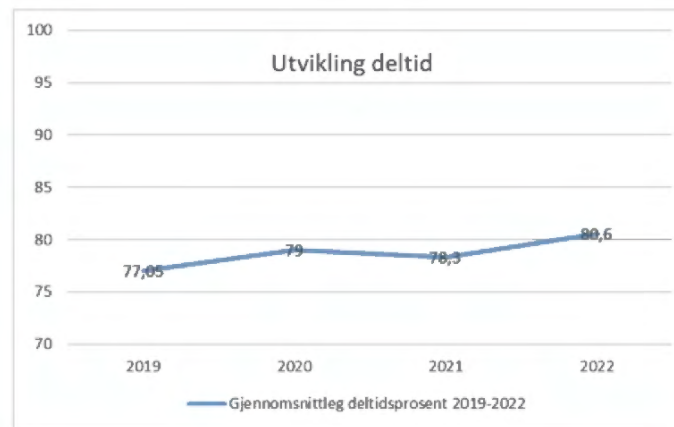

Status politiske vedtak

Budsjettvedtak

"-" synast der det ikkje er registrert data

Oppdrag	Beskriving	Status	Risiko	Beskriving av status
Budsjettvedtak 2022-10:	"Auke i inntekter. Rammetilskot er føreset auka med 4,3 mill. Jusstering inntekter frå kraftsal for 2022 med 2 mill kr."	Ferdig		Budsjettala for 2022 er oppdatert.

Utslipp i tonn CO2e

Energibruk	327,7
Varekjøp	2 219,6
Bygg	7 005,1
Transport og reise	736,3
Tjenestekjøp	125,6
Avfall	158,6
Direkteutslipp	248,0

Vedlikehaldsetterslep?

Orientering kontrollutvalet

LARS ESE UR

Klikk for å redigere tittelstil

Etter felles diskusjon vart kontrollutvalet samde om at det er ønskjeleg at det neste gong rådmannen skal orientere om kommunal økonomisk berekraft også vert orientert om status på vedlikehaldsetterslep i kroner på bygningar, veg, tunnel, bru, vatn og avløp mv.

Kronesum?

- Stor jobb
- Avdekkar alt?
- Tidsavgrensa relevans
- Skille behov for vedlikehald/vidareutvikling?

Kvam kommune

Hovedinspeksjon bruer 2018.

Tidsrom: 01-01-2018 til 18-06-2018

Inspeksjoner er utført i henhold til Statens vegvesen "Inspeksjonshåndbok for bruer", håndbok V441 og i samsvar med de retningslinjer som er gitt, uten bruk av underbrolift.

NB. Bruer med ukjent bruksklasse bør, hvis ikke konstruksjonseier kan fremskaffe det, underlegges ny bruksklasse vurdering. Bruksklassen er i denne inspeksjonen hentet ut fra veglisten til Statens vegvesen.

NB. Det er ikke utført inspeksjon av elementer under vann. Undervannsinspeksjon med dykker bør vurderes på konstruksjoner med bærende elementer under vann. - NB. Estimerte utbedringskostnader inkluderer ikke eventuelle konstruksjoner der spesialinspeksjon er anbefalt eller egen rapport på dette er utarbeidet.

Estimert total utbedringskostnad: **kr 1 905 000,00**

(Gjelder skader gradert som 3 og 4. Inkluderer ikke skader gradert som 1 og 2, generell rigg, samt mva.)

Dok. nr. 001-18 Konstr. nr. 001 - Strandadalen

Inspeksjonsdato: 09-05-2018 Inspektør: HK-MH

Det er ikke observert skader med betydning for bæreevne eller trafikksikkerhet. Brua er rehabilitert siden inspeksjon 04.2016. Stålrør for vanngjennomløp er stedvis tette. Forskalingsrester på pilar må fjernes for tilfredsstillende inspeksjon.

Estimert utbedringskostnad: kr 15 000,00

(Gjelder skader gradert som 3 og 4. Inkluderer ikke skader gradert som 1 og 2, generell rigg, samt mva.)

OKTOBER 2019
KVAM KOMMUNE

KALDESTAD KAI

RAPPORT TILSTANDSVURDERING

6 Kostnadskalkyle

Reparasjon	Pris pr m ²	Omfang	Kostnad
Mekanisk reparasjon	20 000 kr/m ²	50 m ² (Antatt 20 % av arealet)	1 000 000,-*
Ingen tiltak/ ny kai	30 000 kr/m ²	250 m ² (hele arealet)	7 500 000,-**

* Omfang basert på dagens situasjon. Mekanisk reparasjon vil trolig forlenge levetiden med 5-10 år. Det må imidlertid påregnes nye reparasjoner i fremtiden etter hvert som armeringskorrosjonen i andre områder utvikler seg.

** Engangsinvestering for etablering av ny kai når det i praksis ikke er noen nytteverdi igjen.

Etablering av katodisk anbefales ikke da dette vil være svært kostbart i forhold til nytteverdien samt generell tilstand og alder på konstruksjonen.

Det er ikke inkludert kostnader for hyppigere inspeksjon som bør utføres uansett hvilke tiltak man velger.

OKTOBER 2019
KVAM KOMMUNE

ØYSTESE KAI

RAPPORT TILSTANDSVURDERING

6 Kostnadskalkyle

- > **Overgangsplate:**
Langs kaiens bakside mot parkeringsplassen vil overgangsplaten bli ca 25 m lang. Kostnader for dette anslås til **kr 200 000,-**
- > **Mekanisk reparasjon:**
Det anslås at det er behov for reparasjon på 15 % av undersidens areal. Dette gir i denne omgang en anslått kostnad på **1,2 millioner**. På sikt må det regnes med at det vil være behov for nye runder med vedlikehold som følge av at skader kan utvikle seg i andre områder.

Alternativ?

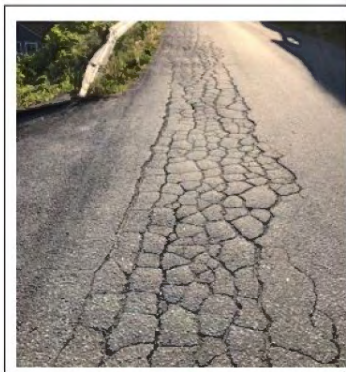
- Normalt
- Fortløpande tilstandskartlegging
- Spesifikke tiltaksplanar

4.1 Kommunale vegar og vegdekke

Kvam herad har ansvar for drift og vedlikehald av om lag 114 km med ulike kommunale vegar rundt omkring i kommunen. Dette er omtrentleg lengde og ein ser at det ikkje alle stader er samsvar mellom vegane slik dei er registrert i NVDB og kven som gjer vedlikehaldet på dei. Det vil såleis vera ei oppgåve å retta dette opp i NVDB for å få enda meir korrekte registreringar. Ei oversikt over kommunale vegar er gjeve i vedlegg 7.3.

Kommunale vegar	Veglengder i meter		
	Asfalt	Grus	Totalt
Mundheim	4 436	37	4 473
Omastrand	3 270	47	3 317
Strandebarm	10 135	183	10 318
Innstranda - Ljones	5 251	716	5 967
Tørvikbygd	7 801	1 258	9 059
Vikøy	7 413	45	7 458
Norheimsund	29 329	1 102	30 431
Kvamskogen	0	0	0
Øystese	25 349	236	25 585
Soldal	4 055	40	4 095
Fykse	6 331	0	6 331
Ålvik	6 718	65	6 783
Botnen	0	613	613
Samla veglengde	110 088	4 342	114 430

Tabell 1. Oversikt og fordeling for kommunale vegar

Krakketert asfaltdekke på kommunal veg

Om lag 96 % av dei kommunale vegane har fast dekke i form av asfalt eller oljegrus, medan den siste delen har grusdekke. Ein del av vegane med grusdekke krev meir ettersyn og drift enn dei med fast dekke. Desse vegane er lokalisert mellom Mundheim og Ålvik og har i stor grad tilknytning til dei ulike fylkesvegane som går gjennom kommunen.

Til ny asfaltering av dei kommunale vegane vart det i 2016 nytta 1,6 mill., i 2017 vart det nytta 1,9 mill. og i 2018 vart det nytta 1,8 mill. Alle summar eks. mva. I 2019 vart det løyvd 3 mill. ekstra for at fleire vegar skulle få utbetra dekke. Normalløyving har resultert i ca. 4-5 km med ny asfalt per år. Med løyving av same omfang som vanleg vil det ta ca. 25 år før alle dei kommunale vegane har fått nytt dekke.

I NVDB er ein vesentleg del, ca. 90 %, av det kommunale vegnettet registrert av ein ekstern tredjepart, Safe Control, som har vurdert og plassert vegane i 4 ulike tilstandsklassar.

Støghol og store orfiskobrotar
Skadar på køyrøye
Tiltak: Full fornying og evt. masseutskifting

Nivå 4 - kritisk skadegrad. Belyr at minimum dekkestandard alleier er overskriden og at dekket har ein uakseptabel standard.

Krakkelering og sprekkar med vassinntrenging
Sviktande bærevne
Tiltak: Groftrøerinsk og reasfaltering

Nivå 3 - stor skadegrad. Belyr at vegdekke har nådd minimum akseptabel dekkestandard og dekket har eit snarleg behov for fornying og vedlikehald.

Utterka vegdekke
Frynsete kantar
Tiltak: Preventive tiltak som forsegling/overflatebehandling

Nivå 2 - middels skadegrad. Belyr at dekket har tilstand der skadar og feil har byrja å verta synlege. Behovet for vedlikehald tiltar, men det er ikkje naudsynt med fornying enda.

Fullgodt vegdekke
Tiltak: Ingen eller kun enkle preventive tiltak

Nivå 1 - liten skadegrad. Belyr at dekket har god tilstand og at det ikkje er behov for fornying av dette.

Kvam herad har sjølv kontrollert tilstanden på dei registrerte vegane og deler oppfatnings som gjeve i den eksterne kontrollen.

Kvam herad – Fagplan veg

Prioriteringsliste utbetring vegdekke

Vedlegg 7-2

25.9.2019

Nr.	Vegn.	Vegnamn	Stad	Ca. lengde (m)	Merknad
1	KV1016	Grovabrotet	Norheimsund	150	VA-sanering først
2	KV1041	Breimyråsen	Vikøy	300	Stor del av veggen
3	KV1069	Hellestveitvegen	Øystese	1000	VA-anlegg først
4	KV1118	Ålvikvegen	Ålvik	250	Molovegen
5	KV1064	Furuflaten	Norheimsund	200	Store delar av veggen
6	KV1171	Kollen	Omastrand	600	Ca. halve lengda
7	KV6	Frijadalsvegen	Øystese	500	Øvre del
8	KV1010	Hattevegen	Norheimsund	400	Koordinerast VA
9	KV1024-6	Veg til djupvasskai	Norheimsund	200	
10	KV1132	Heradstveitvegen	Tørvikbygd	1500	Stor del av veggen
11	KV1027	Rosselandsvegen	Norheimsund	1400	Stor del av veggen
12	KV1025	Til Hardangerbakken	Norheimsund	450	
13	KV1040	Byrkjeldsvegen	Vikøy	1000	Stor del av veggen
13	KV1032	Lilabekka	Norheimsund	900	
15	KV1142	Augestadvegen	Tørvikbygd	550	
16	KV1045	Vangdalsvegen	Vikøy	500	Stor del av veggen
16	KV1054	Tololia	Norheimsund	400	Ca. halve lengda
18	KV1134	Torvik-Tveiten	Tørvikbygd	1500	Stor del av veggen
19	KV1178	Mundheimsdalen	Mundheim	1500	

Dotvis

Dotvis

NB! Tiltaksliste kan verta endra som følgje av politiske prioriteringar, vegdrifta si oppfølging av tilstanden på dei ulike vegstrekningane og andre prosjekt som VA-sanering. Det vert lagt opp til årleg oppdatering av prioriteringslista.

2023: om lag 3 mill = 2-4 km, 38 år

5.3 Prioritert tiltaksliste til investering i kommunale veganlegg

I planen er følgjande tiltak prioritert:

KVAM HERAD

23.12.2019

Prioritert tiltaksliste veg	NB! Tiltakslista kan verta endra som følgje av politiske prioriteringar, nybygg og andre prosjekt som VA-sanering									
Prosjekt og stad	Kostnad	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
1	Utbetring gammel kai i Norheimsund sentrum	7 000 000	3,5'	3,5'						
2	Utbetring djupvasskai i Norheimsund*	1 100 000	0,1'	1,0'						
3	Utbetring Øystese kai	1 400 000	0,2'	1,2'						
4	Formyng fast vegdekke – sjå vedlegg 7.2	21 375 000	1,875'	3,0'	3,0'	2,6'	2,7'	2,7'	2,7'	2,8'
5	Utbetring bekkeinntak og vassvegar – sjå vedlegg 7.5	4 800 000	0,4'	0,8'	0,8'	0,8'	0,5'	0,5'	0,5'	0,5'
6	Nytt vegrekkverk, også formyng	3 600 000	0,5'	0,5'	0,5'	0,5'	0,4'	0,4'	0,4'	0,4'
7	Utbetring rekkverk Tveitevegen bru 2 i Norheimsund	200 000	0,2'							
8	Utbetring bruplate Bruhaugvegen bru 2 i Vikøy	500 000	0,5'							
9	Utbetring landkar bru 1 Mundheimsdalen	100 000	0,1'							
10	Rehabilitering gangbru Steinhus i Øystese	200 000	0,2'							
11	Formyng veglys og armatur	2 400 000	1,0'	0,2'	0,2'	0,2'	0,2'	0,2'	0,2'	0,2'
12	Utbetring snuplassar kommunale vegar	1 000 000		0,25'	0,25'	0,25'	0,25'			
13	Digitalisering av vegnettet	800 000		0,2'	0,1'	0,1'	0,1'	0,1'	0,1'	0,1'
14	Rehabilitering Fossovegen bru 1 og 2 i Vikøy	100 000			0,1'					
Maskiner og utstyr										
1	Utskifting av multimasin til hjullastere	2 000 000		2,0'						
2	tilhengar og spyleutstyr for Fendt	500 000		0,5'						
3	Kjøp av spylar/spylvogn	1 100 000		1,1'						
4	Kjøp av kantklipper	1 000 000			1,0'					
5	Utskifting av gravemaskin	1 000 000					1,0'			
6	Kjøp av liten lastebil	1 300 000						1,3'		
Investeringssum mill.kr. (eks. mva)										
51 475 000										

* Totalramme avhengig av framtidig status og bruk

Tabell 3. Oversikt over prioritert tiltak med estimert kostnad og gjennomføringstidspunkt

Nasjonale mål - vann og helse

Vedtatt av Regjeringen
22. Mai 2014

Måldato senest innen utgangen av:

Innen 2020 bør den årlige rehabiliteringen for hele landet være 2 prosent av det totale vannforsyningsnettet. Private stikkledninger medtas ikke i dette tallet.

27	Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannsnett med kjent alder (år)	4622 Kvam	.	.	25,0	20,0	20,0
28	Andel kommunalt spillvannsnett med ukjent alder (prosent)	4622 Kvam	.	.	19	19	19
29	Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	4622 Kvam	.	.	0,44	0,38	0,75
30	Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (avløp) (innb/km) (antall)	4622 Kvam	.	.	38	54	44
31	Tetthet av sumpesterjoner (antall/lm kommunalt spillvannsnett) (antall)	4622 Kvam	.	.	0,22	0,22	0,22

Løyve etter forureiningslova for utsepp av kommunalt avløpsvatn og utsepp av overvatn frå avløpsanlegg i tettbygde område i Kvam herad

Fylkesmannen gjev Kvam herad nytt løyve med heimel i forureiningslova § 11, §§ 16, 22 og 40 og forureiningsforskrifta og 14-4.

Løyvet er gitt på grunnlag av framdriftsplan for primærreinsing i Øystese – Norheimsund tettstad, sendt Fylkesmannen 13. april 2016 frå Kvam herad. Løyvet gjeld frå dags dato.

Løyvet omfattar både minimumskrava i forureiningsforskrifta kapittel 14 og andre krav fastsette av Fylkesmannen som forureiningsstyresmakt etter forureiningslova og forureiningsforskrifta. Alle vilkåra går fram av dette løyvet.

Dette løyvet erstattar *Unntak frå sekundærreinsing i utseppsløyve for kommunalt avløpsvatn - Utseppsløyve for kommunalt avløpsvatn for Øystese – Norheimsund tettstad* datert 22. august 2011.

Kommune	Kvam		
Adresse	Rådhuset, Grovagelet 16		
Postnr.	5600	Poststad	Norheimsund
Postadresse	Grovagelet 16		
Org nummer	970 969 381		
NACE-nr.	84.110		
Bransje (nace)	Generell offentlig administrasjon		

Referansar for Fylkesmannen		
Løyvenummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹

Stad: Bergen
Vår ref.: 2019/7242
Date: 10. desember 2020
Dyktar ref.:

KVAM KOMMUNE EINING FOR TEKNISKE TENESTER
Grovagelet 16
5600 Norheimsund

Sakshandsamar:
Anette Heggøy

Rapport frå inspeksjon ved avløpsanlegga i Øystese-Nordheimsund tettstad

Kontrollnummer: 2020.074.1.FMVL

Kontaktpersonar ved inspeksjonen:

Frå verksemda:
Nils Eivind Stranden
Erling Eid
Jarle Ystebo

Frå Fylkesmannen i Vestland:
Sissel Storebø
Anette Heggøy

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten gjeld resultatet frå inspeksjon ved Øystese-Nordheimsund tettstad den 15. oktober 2020. Fylkesmannen fekk i brev av 10. november 2020 tilbakemelding på rapporten

1. Rammer for løyvet og tidsfristar

1.1 Omfang

Løyvet gjeld utsepp av kommunalt avløpsvatn frå Øystese – Norheimsund tettstad på inntil 16 120 personekvivalentar (pe) i Kvam herad. Dette omfattar forventa folketal i tettstaden i 2025, inkludert næringsverksemd.

Heradet skal ha oppdatert dokumentasjon på arealet for det tettbygde område og storleiken, pe skal utrekast som BOF: etter NS 9426 eller anna. Ved endring av infrastrukturen i heradet, eller ved vesentleg utviding av verksemd, som fører med seg utviding av det tettbygde område, skal utbreiinga av og storleiken på det tettbygde området oppdaterast.

Løyvet omfattar avløpsanlegg for transport og handtering av kommunalt avløpsvatn og overvatn som går fram av tabell 1. I tillegg omfattar løyvet og krav til slamhandtering og overvaking av resipient.

Tabell 1. Avløpsreinsanlegg i Øystese – Norheimsund tettstad over 50 pe per 31.12.2015 som er omfatta av løyvet

Avløpsreinsanlegg	Eigar	Pe-tilrenning (BOFs), 2006	Pe-tilrenning (BOFs), 2030	Reinsing i 2016	Risikoklasse
Sandven Sør/Ost	P	200	Skal sanerast		4
Sentrum	K	300	Skal sanerast		4
Tolo - Norheimsund	K	8000	Skal sanerast	SIL	3
Valland/Eikehaugane	P	70	Skal sanerast		4
Notaneset - Øystese	K	2900	16 120	SIL	3
Vik-Evjo (to utsepp)	P	400	Skal sanerast		4
Laupsa	K	260	Skal sanerast	SLA	4
SUM		12 130	16 120		

SLA: slamavskiljar, SIL: silanlegg, K: offentlig anlegg, P: privat anlegg

Anlegga skal drivast vedlikehaldast og forvast i eit lanosiktiv perspektiv

KVAM HERAD KOMMUNEDELPLAN VASSFORSYNING 2017 - 2024

1. juni 2017

Tiltak	Avgiftsområde Kvam med Kvamskogen	Kostnad	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Ny hygienisk barriere Ålvik vassverk	1 150 000							★	
2	Sanering Norheim og Øvre Sundsvik (Norheimsund)	11 000 000							★	
3	Oppgradering høgdebasseng Lillevet (Ålvik)	1 200 000							★	
4	Ny server og oppgradering av DKS	125 000							★	
5	Oppgradering av leidningar og kummar ved kryss Tangerås (Strandebarm)	1 500 000							★	
6	Oppgradering styring trykkukestasjon Byrkjeseter og pumper og styring trykk stasjon Kvadsnåskogen (Kvamskogen)	550 000							★	
7	VA-sanering Øystese sentrum/vest	3 600 000							★	
8	VA-leidningar Kvammapakken (Evigheitssvingen – Tolo) (Norheimsund)	4 400 000							★	
9	Utskifting av PLS ved vassverk (Skålheim)	500 000							★	
10	Sanering Laupsa – Kvammapakken (Øystese)	3 500 000							★	
11	Ny leidning i sjo Fosse – Plogneset (Strandebarm)	2 200 000							★	
12	Utskifting system for adgangs kontroll til vassverksanlegg (heile kommunen)	440 000							★	
13	Oppgradering av dårlege og gamle kummar (heile kommunen)	6 000 000							★	
14	Oppgradering av leidningskart (heile kommunen)	1 500 000							★	
15	Oppgradering av reduksjonsventil og kummar for desse (Norheimsund og Øystese)	4 000 000							★	
16	Ombygging og ny barriere Strandebarm vassverk	1 650 000							★	
17	Vurdering reservevassforsyning for Ålvik, Skålheim, Strandebarm og Kvamskogen	600 000							★	
18	Saneringsplan VA Ålvik	125 000							★	
19	Utskifting hovudvassleidning Skålheim – bostippet (Øystese)	1 200 000							★	
20	Prosjektering av inntak i Kalderrassen og overføring til Færseter (Skålheim)	500 000							★	
21	Høgdebasseng vestre del Kvamskogen	6 600 000							★	
22	Sanering og etablering av ringleidning Vallandshovden (Norheimsund)	1 000 000							★	
23	Nytt høgdebasseng Torpe og oppgradering av leidningsanlegg (Øystese)	4 000 000							★	
24	Sanering Børveneset (Øystese)	3 300 000							★	
25	Ny vassleidning Fosse - Btu (Strandebarm)	10 000 000							★	
26	Ny vassleidning langs Fv. 49 mot Fjellstrand (Omastrand)	3 000 000							★	
27	Høgdebasseng Steinsdalen / Norheimsund aust	3 000 000							★	
28	Sanering barmeskule – kryss Soldal/Fridaldalen (Øystese)	2 500 000							★	
29	Ny vassleidning Nobbo – Hovdane for å få ringleidning (Øystese)	1 650 000							★	
30	Utbedring hovudleidning over elv i Steinhus (Øystese)	500 000							★	
31	Mobil reinsanlegg for reservevassforsyning (heile kommunen)	1 000 000							★	
55	Investeringssum mill.kr. (eks. mva)	82 290 000								

Tiltak i felt med grøn bakgrunnsfarger er felles tiltak saman med vassforsyningstenesta.

Tiltak	Avgiftsområde Kvam med Kvamskogen	Kostnad	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Oppgradering reinsanlegg Notaneset (Øystese)	70 000 000							★	
2	Sanering Norheim og Øvre Sundsvik (Norheimsund)	10 000 000							★	
3	Ny server og oppgradering av DKS	125 000							★	
4	VA-sanering Øystese sentrum/vest	7 000 000							★	
5	VA-leidningar Kvammapakken (Evigheitssvingen – Tolo) (Norheimsund)	7 100 000							★	
6	Sanering Laupsa – Kvammapakken (Øystese)	3 500 000							★	
7	Oppgradering av dårlege og gamle kummar (heile kommunen)	2 400 000							★	
8	Oppgradering av leidningskart (heile kommunen)	1 500 000							★	
9	Slamavskiljar/silanlegg Vikøy	1 500 000							★	
10	Pumpestasjon ved fattøyvassentler og sanering resterande del av Kaldestad (Norheimsund)	2 000 000							★	
11	Saneringsplan VA i Ålvik	125 000							★	
12	Ny pumpestasjon P5 ved Hardangerbygg (Norheimsund)	1 818 000							★	
13	Oppgradering pumpestasjonar Steinsdalen – PA3009, PA3011 og PA3012 (Norheimsund)	6 600 000							★	
14	Slamavskiljar/reinsanlegg sentralt i Ålvik	3 300 000							★	
15	Resipientgransking (kap. 14-område)	800 000							★	
16	Overføring spillvatn frå Laupsa til Notaneset (Øystese)	5 500 000							★	
17	Sanering og tilkopling av privat felt Vallandshovden (Norheimsund)	1 000 000							★	
18	Sanering Børveneset (Øystese)	5 000 000							★	
19	Sanering overvassanlegg ved gangveg Valland (Norheimsund)	2 000 000							★	
20	Pumpestasjon for utløp frå Båtavika (Strandebarm)	1 300 000							★	
21	Sanering barmeskule – kryss Soldal/Fridaldalen (Øystese)	2 500 000							★	
22	Sanering Byrkjeldsvegen – fylkesveg, 2 strekningar (Vikøy)	2 200 000							★	
23	Oppgradering pumpestasjonar Kvernelva og Mødalvegen (Kvamskogen)	3 000 000							★	
24	Registrering av tilstand på private avløpsanlegg (heile kommunen)	1 000 000							★	
	Investeringssum mill.kr. (eks. mva)	141 268 000								

★ PÅBEGYNT
★ IKKJE STARTA

Norsk Kommunalteknisk Forening

Tidsskriftet Kommunalteknikk

Ikke glem verdien av godt og langsiktig verdibevarende vedlikehold

Per-Tore Støen

Direktør

Trondheim Eiendom

Fagmiljøet i Norsk kommunalteknisk forening (NKF) anbefaler en vedlikeholdsinnsats på **minst 170 kr/m²**. Forutsetning for dette er at bygget skal ha en levetid på anslagsvis 60 år og opprettholde den standard det hadde da det var nytt. Med stigende forventninger og krav om endringer og utskiftinger, fleksibilitet, teknisk kompleksitet, miljøkrav, brukerkrav mv. vil dette behovet være større i årene som kommer.

Det er viktig å merke seg at anbefalt vedlikeholdsnivå på 170 kr/m² **forutsetter** et «nullstilt bygg», dvs. et bygg som ikke har noe vedlikeholdsetterslep. En kommune med et stort vedlikeholdsetterslep, vil dermed bruke lang tid på å forbedre sin tilstand på bygningsmassen selv med kr 170 kr/m² i årlige vedlikeholdskostnad.

*2021

Type:

Bygning:

Antall brukere: 0 [Via dokumenter](#)

Areal (BTA): 3767 [Mer bygningsinfo](#)

Din rolle: Administrator mot denne bygningen [Via i kart](#)

[Last ned leveringsplan](#)

0 = Helt i orden/ikke relevant
 1 = Ja (grønt lys) oppfyller forskriften
 2 = Merknad/Delvis (gult lys)
 3 = Avvik/Nei (rødt lys)
 B = Besvares ikke

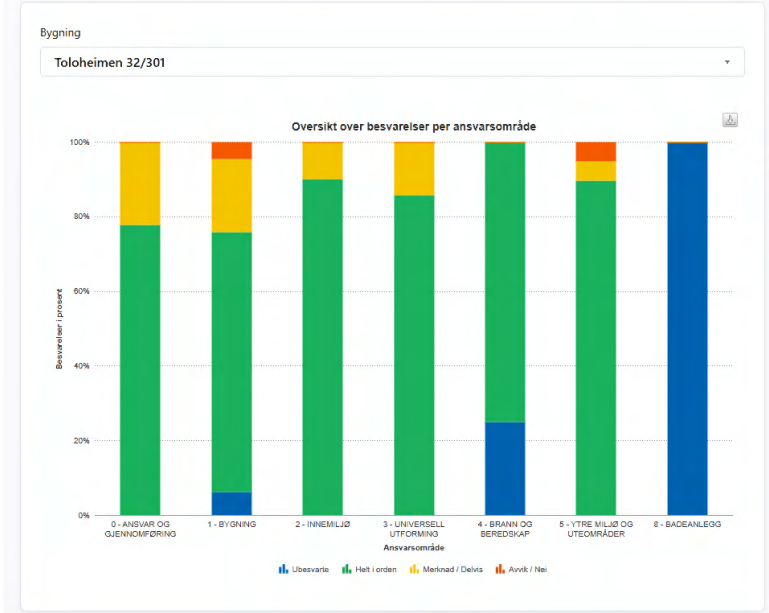

Ansvarsområde	Spørsmål	Kontroll	Forvalter	Eier	Utfører	Bruker	Kommentar, lenker og bilder	Kostnad (i 1000 kr)
	<input type="text"/> <input type="button" value="Søk"/> <input type="button" value="Nullstill"/>	Fra varslingsplan	Varsling: ☐ SMS ☐ E-post	Varsling: ☐ SMS ☐ E-post	Varsling: ☐ SMS ☐ E-post	Varsling: ☐ SMS ☐ E-post		
1-1 Bygning utvendig								
1-1 Bygning utvendig ID: 327	INNELENDENDE SPØRSMÅL: Er utvendige forhold ved bygningen tilfredsstillende? Ved 0 eller 1: Hoop over de neste spørsmålene om bygning utvendig. Lenker til lover og forskrifter (0)	Veg intervall Neste kontroll:	3 Registrert: 21. okt 22	B	B	B	Kommentarer: 1 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	0 <input type="button" value="Lagre"/>
1-1 Bygning utvendig ID: 11	Er det tegn på vannlekkasjer - klimaskall (tak og fasader)?	Årlig Neste kontroll:	3 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 1 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	0 <input type="button" value="Lagre"/>
1-1 Bygning utvendig ID: 12	Er det tegn på vanninntrengning fra grunnen (kjeller mv.)?	Hvert 2. år Neste kontroll:	2 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 2 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	0 <input type="button" value="Lagre"/>
1-1 Bygning utvendig ID: 15	Er det synlige skader på takbelegg eller takstein, inkl. lekter?	Årlig Neste kontroll:	3 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 3 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	0 <input type="button" value="Lagre"/>
1-1 Bygning utvendig ID: 14	Er det synlige skader på beslag, israfter, takrenner eller nedløp?	Årlig Neste kontroll:	2 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 0 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	
1-1 Bygning utvendig ID: 16	Er det synlige skader på fasader (panel, vinduer, dører)?	Årlig Neste kontroll:	2 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 0 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	
1-1 Bygning utvendig ID: 17	Er det synlige skader eller riss på grunnmur?	Årlig Neste kontroll:	1 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 0 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	
1-1 Bygning utvendig ID: 200	Er det problemer med smelting av sne og isdannelse?	Årlig Neste kontroll:	1 Registrert: 30. sep 22	B	B	B	Kommentarer: 0 Bilder: 0 Vedlegg: 0 Lenker: 0	

Dashbord og statistikk

Internkontroll Drift og vedlikehold

Tilstandsbarometeret gir deg en rask og enkel oversikt over hvor mye av tilstanden på byggene som er kartlagt. Du kan hente ut for enkeltvisse bygg eller for utvalgte bygg innenfor en bygningskategori.

Tilstandsrapport: Hovedrapport Dato/tid: onsdag, 26. april 2023, 08:39

Av: Forvalter Lars Ese Ur For: Kvam kommune

Utskriftskategori (i 1000kr)	0	1	2	3	B
0-ANSVAR OG QJENKOMPFRING	1.3	1	1.4	1.8	1.3
1-BYGNING	1.3	1	1.5	2.3	1.8
2-INNEMLJØ	1.1	1	1.1	1.1	1
3-UNIVERSELL UTFORMING	1.1	1	1.1	1.3	1.1
4-BRANN OG BEREDSKAP	1.2	1	1.1	1.3	1.4
5-YTRE MLJØ OG UTEOMRÅDER	0.9	1	1	1	1
6-BADENLEDD	0.9	1	1	1	1
7-VED BYGGFÆRDELER	0	0	0	0	0
8-BADENLEGG	0	0	0	0	0
9-2 Teknisk utrustning av badetøys	0	0	0	0	0
10-1 Organisasjon/drift av badetøys	0	0	0	0	0
11-1 Bygning utvendig	1.2	1.0	1.5	1.0	1.0
12-1 Bygning utvendig	1.4	1.2	1.1	1.1	1.0
13-1 Bygning utvendig	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0
14-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
15-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
16-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
17-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
18-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
19-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
20-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
21-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
22-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
23-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
24-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
25-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
26-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
27-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
28-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
29-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
30-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
31-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
32-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
33-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
34-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
35-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
36-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
37-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
38-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
39-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
40-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
41-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
42-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
43-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
44-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
45-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
46-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
47-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
48-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
49-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
50-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
51-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
52-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
53-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
54-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
55-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
56-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
57-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
58-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
59-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
60-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
61-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
62-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
63-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
64-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
65-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
66-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
67-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
68-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
69-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
70-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
71-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
72-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
73-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
74-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
75-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
76-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
77-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
78-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
79-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
80-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
81-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
82-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
83-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
84-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
85-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
86-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
87-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
88-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
89-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
90-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
91-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
92-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
93-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
94-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
95-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
96-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
97-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
98-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
99-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
100-1 Bygning utvendig	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
Total utbedringskostnad (i 1000kr)	1.3	1	1.4	1.8	1.3

Oversikt over tiltaksplaner

Her legger du inn langsiktige tiltaksplaner for dine bygg. I fanene under kan du se oversikt over alle tiltak, eller opprette et nytt.

Oversikt

Opprett egendefinert tiltak

Opprett tiltak på IK-bygg spørsmål

Velg Bygninger *

314 alternativer valgt

Periode fra

2023

Periode til og med

2027

Endre år

Hjelp

Filter

Status

Ingen valgt

Ressurs

Ingen valgt

Konto

Ingen valgt

Prioritet

Ingen valgt

Emneknagg

Ingen valgt

Tilstandsgrad

Ingen valgt

Bygningstype

Ingen valgt

Ansvarsområde

Ingen valgt

 Vis kun egendefinerte tiltak.

 Tilbakestill filter

Sum per år i '000 kr

2023: 2200

2024: 600

2025: 180

2026: 0

2027: 0

	Varmepumpe	27.01.2020, 07:49:39	Montere varmpumpe for varme av sentralvarme og berredervarme. Varme pumpen som er montert er kun ei gjenvinnerpumpe i ventilasjonsaggregat. Dårlig effekt. Fortr.v. luft/vatn.	Forslag				0	0	0	0	0	0
48	Varmepumper	27.01.2020, 07:33:04	Montere varmpumper for varming av både sentralvarme og berredervarme. Pr i dag kun elkjel med eit årsforbruk på nesten 500.000kwt. Tenker luft/vatn varmpumper. Alt.borehull men høgare pris.	Forslag				0	0	0	0	0	0
636	Skifta kjøkken i felles areal og i 4 leiligheter grunna utgått levetid	25.04.2023, 14:39:51		Planlagt			Planlagte prosjekt	350	0	0	0	0	350
637	Bygge låsbart bossrom.	24.04.2023, 13:37:02	Bygge låsbart bossrom. Dette på grunn av brann og forsikrings krav.	Avsluttet			Planlagte prosjekt	0	0	0	0	0	0
638	Bygge låsbare avfallsrom.	24.04.2023, 13:34:16	Bygge låsbare avfallsrom. Dette på grunn av forsikring og brannforebygging.	Planlagt			Planlagte prosjekt	200	0	0	0	0	200
639	Bygge låsbare bossbuer.	24.04.2023, 13:29:38	Bygge låsbare bossbuer. Dette fordi brann og	Pågår			Planlagte prosjekt	300	300	0	0	0	600

Spørsmål?

Saksframlegg

Saksnr: 2024/26-12
Saksbehandlar:Roald Breistein

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	20/24	07.05.2024

Rådmannen orienterer om status for lukking av avvik etter tilsynsrapport trygt og godt skulemiljø

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet merkar seg som positivt at Kvam herad er komme godt i gang med forbetningsarbeidet etter tilsyn med kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø, men at det framleis står ein del arbeid att.
2. Kontrollutvalet ber rådmannen om å komme med ny skriftleg orientering om status i denne saka til møte i utvalet 22.10.2024
3. Den skriftlege tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 01.10.2024.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at rådmannen skal orientere kontrollutvalet om status for lukking av avvika som kom fram i tilsynsrapport med kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø – Øystese skule.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Tilsynsrapport Kvam herad sitt arbeid for å sikre trygt og godt skulemiljø
- 2 Tilbakemelding tilsynsrapport - Kvam herad sitt arbeid for å sikra trygt og godt sk.pdf
- 3 Svar på tilsyn og retting av pålegg i kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og go.pdf

- 4 Handlingsplan etter tilsyn med kommunane sitt arbeid med trygt og godt skulemiljø, Kva.pdf
- 5 Førebyggjande plan trygt og godt skulemiljø, Øystese skule.pdf
- 6 Innhald lagmøte Øystese skule.pdf
- 7 Instruks inspeksjon Øystese skule.pdf
- 8 Kap 9A Aktivitetsplan, revidert mars 24.pdf
- 9 Kap 9A Aktivitetsplikt rutine, revidert mars 2024.pdf
- 10 Kap 9A Logg, revidert mars 24.pdf
- 11 Kap 9A Tiltaksliste individ, gruppe og system.pdf
- 12 Kvalitetsdialogar skuleeigar mellom skular - utkast 19.03.2024.pdf
- 13 Plan for kartlegging og analyse, trygt og godt skulemiljø mars 24.pdf
- 14 Rapportering frå skule til skuleeigar.pdf
- 15 Rutine rettleiing nyutdanna, Kvam herad.pdf
- 16 Statsforvaltaren si avslutting av tilsynet.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I møte i kontrollutvalet i Kvam herad 20.02.2024 vart tilsynsrapport med kommune sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø – Øystese skule lagt fram som referatsak RS 5/24. Det vart gjort slikt samrøystes vedtak:

1. Kontrollutvalet ber rådmannen orientere både munnleg og skriftleg i møte 07.05.2024 om status for lukking av pålegga som kjem fram i punkt 6 tilsynsrapport "Kvam herad sitt arbeid for å sikre trygt og godt skulemiljø".
2. Den skriftlege tilbakemeldinga må også innehalde korrespondansen mellom Kvam herad og Statsforvaltaren etter 15.12.2023 i denne saka.
3. Den skriftlege tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 16.04.2024.

Tilsynsrapporten ligg ved som vedlegg 1.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i sak der utvalet vil innhente informasjon, jf. kommunelova § 23-2.

Vurderingar og verknader

På bakgrunn av vedtaket over har sekretariatet motteke skriftleg orientering om status for oppfølging av tilsynsrapport med kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø – Øystese skule, vedlegg 2 til 15. Denne tilbakemelding samsvarer med det som Kvam herad har sendt til Statsforvaltaren 22.03.2024.

Vi har også motteke kopi av brev frå Statsforvaltaren dagsett 24.04.2024 med melding om at dei har avslutta tilsynet, vedlegg 16. Det går likevel fram av dette brevet at det står ein del arbeid att før alle tiltaka er ferdig gjennomført. Det vert vist til at Statsforvaltaren m.a. skriv dette:

«I den innsendte handlingsplanen for oppfølging av tilsynsrapporten står det på side 2 at «skuleeigar startar opp med kvalitetsdialog som ein del av internkontrollen skuleåret 2024/25. I denne dialogen skal aktivitetsplikta vere eit fast tema.»»

«Det skal gjennomførast tre planlagde kvalitetsdialogar årleg. I april/mai skal skulen i samband med leiardialog 3 gjennomføre eigenvurdering etter felles mal for kommunen.»

«I samband med oppstart av nytt skuleår og innan 1. oktober skal skuleeigar og skulens rektor og leiargruppe ha leiardialog 1.»

«Vi registrerer elles at det går fram av den innsendte handlingsplanen at skuleeigar har utarbeidd ein overordna ROS og beredskapsplan for skule og SFO. Her vil ein finne aksjonskort for svært alvorlege mobbesituasjonar står det. Dette tiltaket er utført og rektor skal ha gjennomgang av dette den 29. mai 2024.»

«Kommunen har gjennom eit systematisk oppsett vist korleis skulen og skuleeigar har arbeidd for å rette pålegga som gjeld skulens praksis for å varsle, undersøke og sette inn tiltak i skulemiljøsaker. Det er tidfesta gjennomføring for alle tiltaka som skuleeigar og skulen har sett i verk eller er i ferd med å gjennomføre.»

Som det går fram over skal ein del forbetningsarbeidet gjennomførast utover våren og hausten 2024.

Det er også avtalt at rådmannen kjem i dette møtet for å orientere munnleg om saka.

På bakgrunn av det som går fram over bør kontrollutvalet be om at rådmannen kjem med ny skriftleg orientering om status i denne saka til møte i 22.10.2024.

Konklusjon

Det vert tilrådd at kontrollutvalet merkar seg som positivt at Kvam herad er komme godt i gang med forbetningsarbeidet etter tilsyn med kommunen sitt arbeid for å sikre eit trygt og godt skulemiljø men at det framleis står ein del arbeid att.

Vidare vert det tilrådd at kontrollutvalet ber rådmannen om å komme med ny skriftleg orientering om status i denne saka til møte i utvalet 22.10.2024, med frist for levering til sekretariatet innan 01.10.2024

Saksframlegg

Saksnr: 2024/62-3
Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	21/24	07.05.2024

Vurdering av om Deloitte er uavhengig i høve Kvam herad

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar eigenvurderinga frå ansvarleg revisor, Unni-Renate Moe, vedrørande om Deloitte AS er uavhengig i høve Kvam herad, til etterretning.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal ta stilling til om Deloitte er uavhengig i høve Kvam herad. Vedlagte uavhengighetserklæring mv. ligg til grunn for saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

1 Uavhengighetserklæring 2024 Kvam herad.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I samsvar med Forskrift om kontrollutvalg og revisjon skal ansvarleg revisor for kommunar og fylkeskommunar løpande vurdere sin uavhengighet. Oppfølging av dette kravet ligg til kontrollutvalet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse i denne saka jf. Kommunelova § 23-2, jf. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16 og 19.

Vurderingar og verknader

I kommunelova § 23-2 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet står det m.a. dette:

«Kontrollutvalget skal påse at

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte»

I Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 16 Krav til revisors uavhengighet står det dette:

«Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.»

Vidare står det i § 19 Krav til egenvurdering av uavhengighet i same forskrift dette:

«Den som utfører revisjon eller annen kontroll for en kommune eller fylkeskommune, skal løpende vurdere sin uavhengighet.

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

En skriftlig egenvurdering om revisjonens uavhengighet skal følge alle tilbud om revisjon.»

Ansvarleg revisor hjå Deloitte, Unni Renate Moe, har no sendt over ei slik eigenvurdering dagsett 29.04.2023. Denne ligg ved saka.

Som det går fram av kommunelova har kontrollutvalet ansvar for å sjå til at heradet har ei forsvarleg revisjonsordning. Kontrollutvalet si behandling av ansvarleg revisor si eigenvurdering, vil vera eit ledd i å sjå til at heradet har ei forsvarleg revisjonsordning.

I nokre kommunar har revisor utført oppgåver/prosjekt for kommunen, som ikkje er bestilt av kontrollutvalet. Dette kan gjennomførast, dersom det ikkje kjem i konflikt med uavhengigheit og objektivitet eller er arbeid av stort omfang. Det bør difor opplysast om revisor har utført oppdrag for heradet ut over det som er bestilt av kontrollutvalet, og storleiken på oppdraget.

Deloitte opplyser dette på førespurnad frå oss:

«Deloitte har siden forrige uavhengighetserklæring ble avgitt ikke utført oppdrag for Kvam herad utover det som er bestilt av kontrollutvalget» (e-post 16.04.2024).

Sekretariatet kan ikkje sjå at det framkjem opplysningar i eigenerklæringa som svekkar Deloitte AS sin ansvarlege revisor sin uavhengighet i høve Kvam herad.

Revisor har heller ikkje hatt oppdrag for Kvam herad ut over bestilling frå kontrollutvalet som svekkar uavhengigheita.

Konklusjon

Ut frå innhaldet i eigenerklæringa vert det tilrådd å ta informasjonen til etterretning.

Til Kontrollutvalet i Kvam herad

Uavhengighetserklæring

Deloitte AS v/partner Unni-Renate Moe sin eigenvurdering av uavhengighet følger punktvis i høve til krav i kommunelova § 24-4 og §§ 16 - 19 i forskrift om revisjon og kontrollutval:

Pkt. 1: Tilsetjingstilhøve	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje anna stilling hos kommunen eller i verksemdar som kommunen deltek i.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrande organ	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen er ikkje medlem av styrande organ i noko verksemd som kommunen deltek i.</i>
Pkt. 3: Deltek i eller har funksjonar i anna verksemd, som kan føre til interessekonflikt eller svekka tillit	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje funksjonar i noko verksemd som kan føre til interessekonflikt eller svekka tillit til rollen som revisor for Kvam herad.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Ansvarleg revisor eller andre som deltek i revisjonen har ikkje nærstående som har tilknytning til Kvam herad som er av betydning for vår uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 5: Rådgjevings- eller andre tenester som er eigna til å påverke revisors habilitet	<i>Vi stadfester at det for tida ikkje vert ytt rådgjevings- eller andre tenester til Kvam herad som kjem i konflikt med krav til uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 6: Tenester under kommunen sine eigne leiings- og kontrolloppgåver	<i>Vi stadfester at det for tida ikkje vert ytt tenester til Kvam herad som høyrer inn under kommunen sine eigne leiings- og kontrolloppgåver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Vi stadfester at Deloitte AS for tida ikkje opptre som fullmektig for Kvam herad.</i>
Pkt. 8: Andre særeigne tilhøve	<i>Vi kjenner ikkje til at det ligg føre andre særeigne tilhøve som er eigna til å svekke tilliten til Deloitte AS som revisor for Kvam herad.</i>

Bergen, 29. april 2024
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
partner/statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Moe, Unni-Renate

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-99839

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-29 07:14:38 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Saksframlegg

Saksnr: 2022/182-48
Saksbehandlar:Roald Breistein

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	22/24	07.05.2024

Oppfølging - Forvaltningsrevisjon personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ser det som positivt at Kvam herad snart er ferdig med forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjon innan personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk.
2. Kontrollutvalet ber om å få ny skriftleg orientering om status i forbetningsarbeidet etter denne forvaltningsrevisjonen for punkt 5 til møte i utvalet 10.09 2024.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 20.08.2024.

Samandrag

Denne saka er kontrollutvalet si tredje oppfølging av vedtak gjort i Kvam heradsstyre 28.03.2023, når det gjeld forvaltningsrevisjon innan personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk i Kvam herad.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Tilbakemelding til Kontrollutvalet - vedk oppfølging av forvaltningsrevisjon i skule.pdf
- 2 Rutine under rekrutteringsprosess i Webcruiter.pdf
- 3 Handlingsplan - oppfølging etter tilråding frå Bedriftshelse1- Sense.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Heradsstyret i Kvam herad gjorde slikt vedtak i sak 25/23 i møte 28.03.2023:

På bakgrunn av gjennomført forvaltningsrevisjon innan personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk i Kvam herad ber heradsstyret rådmannen syta for å:

1. Utarbeide skriftlege rutinar for å dokumentere habilitetsvurderingar.
2. Utarbeide skriftlege rutinar for relevante reglar slik som 3 og 4-årsregelen.
3. Utarbeide ei sjekklister/kort rutine for tilsetjing i kortare vikariat/timebaserte stillingar.
4. Sikre at dei vurderingane som i praksis blir gjort i rekutteringsgruppene blir tilstrekkeleg dokumentert i det omfang og i den tidsperioden som er nødvendig.
5. Følgje opp funn i undersøkinga om korleis dei tilsette opplever det psykososiale arbeidsmiljøet og ytringskulturen, og setje i verk avhjelpande tiltak.
6. Heradsstyret ber også om at rådmannen lagar ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 31.05.2023 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Denne saka har kontrollutvalet følgd opp ved to tidlegare høve, seinast i møte 30.11.2023 der det vart gjort slikt vedtak:

1. Kontrollutvalet ser det som positivt at Kvam herad er kome noko lenger i forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjon innan personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk.
2. Kontrollutvalet ber om å få ny skriftleg orientering om status i forbetningsarbeidet etter denne forvaltningsrevisjonen for punkta 4 og 5 til møte i utvalet i april 2024.
3. Tilbakemeldinga vert å sende sekretariatet innan 08.04.2024.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å følgje opp fylkestinget sine vedtak etter revisjonsrapportar, jf. kommunelova § 23-2, e.

Vurderingar og verknader

I tråd med punkt 2 i vedtaket over har vi motteke vedlagte tilbakemelding frå rådmannen, vedlegg 1. Som svar på punkt 4 i revisjonsrapporten i vedtaket frå heradsstyret 28.03.2023 har vi motteke vedlegg 2 og som svar på punkt 5 har vi motteke vedlegg 3.

Sekretariatet har merka seg av tilbakemeldinga at heradet no har fått på plass rutinar når det gjeld forbetringa i punkt 4. Vidare går det fram at Kvam herad har gjort avtale med organisasjonspsykolog Horverak i Sense PKT om å gjennomføre oppfølgingsarbeidet knytt til ein skule og intern oppfølging på den einskilde arbeidsplass etter medarbeidarundersøkinga (10-faktor). Mykje av dette arbeidet er no gjennomført og nokre av tiltaka etter undersøkinga er gjennomført. Likevel er det litt arbeid som ikkje er ferdig og etter planen skal mesteparten av dette vera ferdig gjennomført i løpet av første halvår 2024.

Kontrollutvalet bør på bakgrunn av dette be om at rådmannen kjem med ny skriftleg status på oppfølging av vedtakspunkt 5 i denne forvaltningsrevisjonen til møte i utvalet 10.09.2024.

Konklusjon

Det vert tilrådd at kontrollutvalet ser det som positivt at Kvam herad snart er ferdig med forbetningsarbeidet etter forvaltningsrevisjon innan personalpolitikk med fokus på

tilsetjingsprosedyrar og vikarbruk. Vidare vert det tilrådd at kontrollutvalet ber om å få ny skriftleg orientering om status i forbetningsarbeidet for punkt 5 til møte i utvalet i 10.09.2024, med frist for levering til sekretariatet til 20.08.2024.

Kvam Kontrollutval v/Roald Breistein

Vår ref.: DokumentID 24/8791

Dykkar ref.:

Dato: 22.03.2024

TILBAKEMELDING TIL KONTROLLUTVALET - VEDK OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON I SKULE

Viser til vedtak PS 45/23 i Kontrollutvalet 30.11.23 der utvalet ber om ny skriftleg orientering om status på punkt 4 og 5 i handlingsplanen – forvaltningsrevisjon personalpolitikk med fokus på tilsetjingsprosedyrer og vikarbruk innan 08.04.24

Rådmannen melde og tilbake på denne revisjonen i møte til Kontrollutvalet 30.11.23. Då orienterte rådmannen om at det var gjort avtale med organisasjonspsykolog Horverak i Sense PKT om å starta oppfølgingsarbeidet knytt til ein skule og at intern oppfølging på den einskilde arbeidsplass etter medarbeidarundersøkinga (10-faktor) kunne setjast i gang etter 12.11.23 då resultatene vart publisert og tilgjengelege.

Sense PKT AS v/organisasjonspsykolog Jøri Gytre Horverak, gjennomførte kartleggingssamtalar med til saman elleve tilsette, inkludert rektor, tre avdelingsleiarar, verneombod, plasstillitsvald og eit utval andre tilsette ved skulen.

Kvam herad mottok skriftlege tilrådingar frå Sense PKT AS den 29. november. Tilrådingane var delt i to hovudområde:

1. Leiing, organisering og struktur ved skulen.
2. Styrking av samarbeidet mellom skuleleiinga (leiar for skule og oppvekstsjef) og rektor og tilsette ved skulen.

I samarbeid med hovudtillitsvalte og hovudverneombud har me utarbeidd ein handlingsplan over dei forslag organisasjonspsykolog Horverak tilrådde. Handlingsplanen har vore arbeidd med sidan november 2023, og tiltak er sett i verk. Nokre er fullført, og andre tiltak er sett i system og innarbeidd i skulen sin møte- og samarbeidsstruktur. Handlingsplanen ligg som vedlegg.

Intern oppfølging av medarbeidarundersøking 10-faktor har pågtt sidan resultatata låg føre i november 2023. Det vert nytta KS-verktøy i oppfølgingsarbeidet som skjer i samarbeid med dei tilsette, tillitvalte, verneombod og eventuelt Bedriftshelse 1 ved behov.

Helsing

Anita Hesthamar

Rådmann

Telefon: 916 17 909

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift.

Vedlegg:

22.03.2024

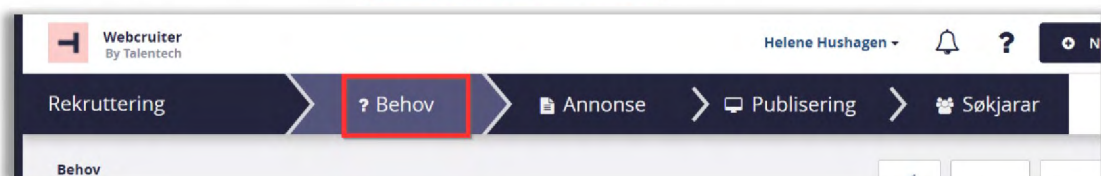
Tittel:

Handlingsplan - oppfølging etter tilråding frå Bedriftshelse1- Sense

Rutine i Webcruiter under rekrutteringsprosess etter søknadsfrist – dokumentasjon av dei ulike stega i tilsetjingsprosessen

1. **Habilitetsvurdering** – skal dokumenterast i Webcruiter under «Behov» i feltet «kommentarar»

Etter søknadsfrist skal leiar vurdere habilitet av rekrutteringsgruppa sine medlemmer opp mot søkjarar. Dersom nokon er inhabile vert den personen fritaken for vidare handsaming av saka. Viser til [tilsetjingsreglementet](#) pkt 4.0. Habilitet.

2. **Søkjar som ber om unntak frå offentleggjing:** HR- avdelinga behandlar søknadar om unntak før publisering av offentleg søkjarliste, ca. 2-3 dagar etter søknadsfrist. Søkjar får høve til trekkja søknaden sin dersom u.off ikkje vert innvilga.

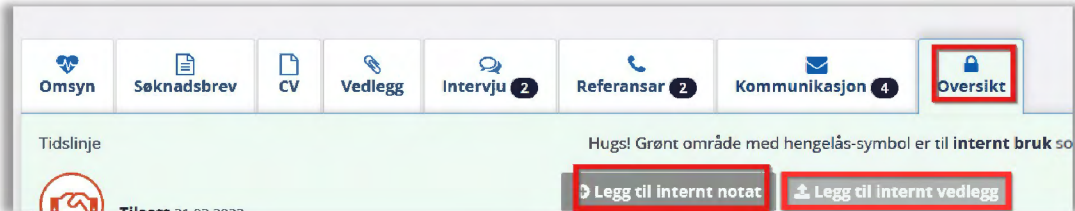
3. **Vurdering av kandidatar til intervju:** Deretter må leiar/rekrutteringsgruppa vurdere og dokumentera kven av søkerane som kvalifiserer til intervju og kvifor? Utlysingsteksten er grunnlag for vurderinga. Dersom ein formelt godt kvalifisert søker ikkje vert innkalla til intervju, bør årsak dokumenterast.

Vurderingane må dokumenterast under fana «Behov» og i feltet «Vedlegg». Eit slikt «oppsett» av kandidatar kan også gjerast i excel, som ein deretter lastar opp som vedlegg under behov:

Dersom det er få søkerar kan leiar evt. gå inn på kvar enkelt søker og enten skrive direkte inn vurderinga som eit internt notat, eller legge det til som eit vedlegg.

Dette skjer under fana «Oversikt» og «legg til internt notat» eller «legg til internt vedlegg».

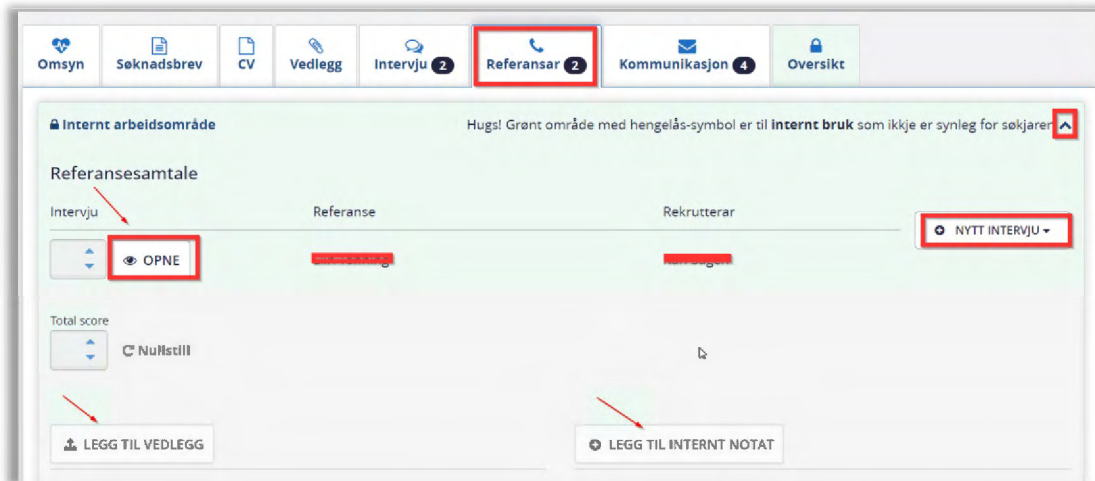
4. **Innkalling til intervju.** Leiar sender ut innkalling via Webcruiter til dei aktuelle kandidatane etter at rekrutteringsgruppa har avgjort kven som skal til intervju. Eventuelt be HR om hjelp til dette.

5. **Intervjufjerat** – skal dokumenterast under kvar enkelt kandidat under fana «intervju» og velg «internt arbeidsområde». Her kan du legge til referat som vedlegg, internt notat eller bruke intervjumal til webcruiter og lagre dette.

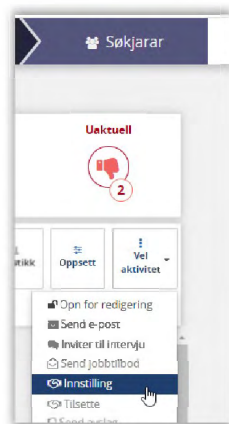
6. **Referansereferat** – sjekk at referansepersonar er registrert under fana «referansar». Dette MÅ vera registrert for å kunne gjennomføra referanseintervju. Leiar kan evt. registrera referansepersonar under fana «Referansar» dersom det manglar.

Referatet frå referansen skal dokumenterast under kvar enkelt kandidat under fana «referansar» og velg «internt arbeidsområde». Her kan du legge til referanse ved å bruke referanseintervjumalen til Webcruiter, eventuelt dersom du har dine egne referansespørsmål, kan du legge det til som vedlegg eller internt notat.

7. **Vurdering/samanstilling av intervjukandidater ETTER intervju:** Vurdering av intervjukandidatane skal skrivast i innstillinga.

Velg innstilling:

Du må først rangera kandidatane i nummerrekkefølge. I innstillinga skriv du ei vurdering av intervjukandidatane og grunngir val av innstilte kandidatar. Du kan innstilla éin eller fleire kandidatar (inntil tre):

I vurderinga av kven som er best kvalifisert i høve utlysingstekst, er det lagt vekt på:

Vurdering
Etter ei samla vurdering basert på utdanning, kompetanse, personlege eigenskapar, intervju og referanseinnhenting har intervjugruppa kome fram til følgjande prioritering:

Rangering
1 - Namn på søkjar , Søkjarnr.:8

Av dei 4 kandidatane som vart kalla inn til intervju...

Her skriv du vurderinga av kandidatane etter intervjuet punktvis

Dersom det er samleutlysing med mange stillingar og søkjarar slik som til dømes skule/bhg, kan det vera hensiktsmessig å skrive det i excel som gjort i pkt 3 i denne rutina.

Det er utarbeidd eigen [retteleiar for innstillingsmodulen](#) som du finn i Compilo.

8. Tilsetjingsvedtak

HR eller leiar skriv vedtak om tilsetjing inkludert lønn, tiltreding, stillingskode og tittel i innstillingsmodulen. Vedtaket vert lagra som pdf-fil i Webcruiter og HR skriv tilsetjingsbrev på utlysingssaka i Websak.

9. Avslutning av tilsetjingssaker

Kandidatar som har vore til intervju, må få tilbakemelding når tilsetjingsvedtaket er gjort. Fortrinnsvis ved ein telefonsamtale frå leiar, eventuelt ved tilbakemelding på epost i Webcruiter.

HR sender avslag til kandidatar til øvrige søkjarar og avsluttar saka i Webcruiter og Websak.

Handlingsplan -oppfølging av tilrådingar frå Bedriftshelsetenesta v/Sense PKT

Anbefaling	Tema	Tiltak	Ansvar	Tidsrom
Hovudområde 1: Leiing, organisering og struktur ved skulen				
a) Samarbeid mellom leiar for skule og rektor	Roller/ansikt utad	Faste samtalar mellom leiar for skule og rektor	Leiar for skule og rektor	Etablert systematiske samtalar 1g.pr mnd
	Samarbeid knytt til leveranse			
	Sjølvstende			
	Trygghet i samarbeidsrelasjonen			
b)Samarbeid mellom rektor og avdelingsleiar	Rolle og mynde i leiargruppa	Leiarstøtte gjennom oppfølgingsordninga v/Udir(Statsforvaltaren)	Rektor Avd.leiarane	Som del av oppfølgingsordning 2023-2025
	Kva og kven er skuleleiinga til for			
	Leiargruppa sitt samarbeid med leiar for skule			
	Ramme for leiarmøte			
Ivaretaking av eit godt psykososialt arbeidsmiljø for tilsette		Vurder aktuelle tiltak Rektor i samarbeid med AT, VO og eventuel bedriftshelsetenesta	Rektor AT VO Bedriftsh.	Utført oktober 2023
		ROS-analyse vald og truslar(undervisning i klasserommet og overgang til friminutt)		
		Tilsyn frå Arbeidstilsynet har avdekka område som må følgast opp i tillegg til det som er kome fram i Sense si kartlegging		Bliir følgt opp i tråd med pålegg som kjem når endeleg

Handlingsplan -oppfølging av tilrådingar frå Bedriftshelsetenesta v/Sense PKT

		Overordna ROS for skulane. Utarbeidd beredskapsplan		tilsynsrapport ligg føre. Utført feb/mars 2024 Utført mars 2024
Ivaretaking av eit trygt arbeidsmiljø ift truande og utagerande elevar	Rektor i samarbeid med aktuelle tenester, bedriftshelsetenesta, AT og VO. <ul style="list-style-type: none"> kurs i handtering av utagering Vedlikehalda kompetanse gjennom korte økter systematisk refleksjon/øving i personalet Handlingsplanar rundt enkeltelevar Tiltakstrappa 	Rektor AT VO Bedriftsh.	Kurs i handtering av utagering er gjennomført for tilsette. Alle tilsette fått tilbod om kurset Lagt inn i møtemal på lagmøte. Korte økter Handlingsplanar/tiltak er utarbeidd. Blir justert ut frå eleven sitt behov. Planane må vera tydelege på kven som har ansvar for kva når det oppstår hendingar. Utarbeidd og iverksett tiltakstrappa der det er relevant. Arbeid med å implementera tiltakstrappa pågår på	

Handlingsplan -oppfølging av tilrådingar frå Bedriftshelsetenesta v/Sense PKT

		<ul style="list-style-type: none"> Overordna ROS-analyse for grunnskulane (26 ulike hendingar) Beredskapsplan utarbeidd 		<p>alle skulane og vil gjelda for alle elevane.</p> <p>Overordna ROS for grunnskulane gjennomført feb/mars 2024. Beredskapsplan for skulen ferdigstilt mars 2024. Plan for implementering under utarbeiding våren 2024</p>
	Samkøyring av verv og roller og ta tak i atferd som ikkje gagnar fellesskapet	<ul style="list-style-type: none"> Rektor, HTV/AT, VO/HVO og HR drøftar aktuelle måtar å arbeida med dette på 	Nøkkelroller Rektor HR	Møtestruktur LTV er etablert. Plangruppa med i dette arbeidet. Tema på LTV-møte ved oppstart av nytt skuleår
<p>Hovedområde 2: Styrking av «me» og «saman» mellom skuleleiinga(leiar for skule og oppvekstsjef) og rektor og tilsette på skulen</p>				
	Begrepet tillit	<ul style="list-style-type: none"> Samtalar mellom leiar for skule og ulike nøkkelroller(rektor, VO,AT)og bedriftshelsetenesta 	Leiar for skule Bedriftshelse Nøkkelroller Rektor	Utført desember 2023
	Psykologisk trygghet i relasjonen			
	Eit trygt ytringsklima			

Handlingsplan -oppfølging av tilrådingar frå Bedriftshelsetenesta v/Sense PKT

	<p>Samtalar(førebuing)</p> <p>Involvera tilsette med nøkkelroller og nøkkelverv i prosessen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vidare tiltak etter gjennomførte samtalar: *oppfølging av spørsmål frå tilsette – svara ut skriftlege *Tilbod om samtale med bedriftshelsetenesta om tidlegare opplevingar som påverkar psykologisk trygghet Sentrale rolle HTV, HVO – laga ein enkel oversikt med kontaktinfo og rolleoversikt og ansvar. Bruk felles mal Vidare arbeid må sjåast i samanheng med oppfølging av 10-faktor og HMS-undersøking 	<p>HR-sjef</p> <p>Rektor, TV, VO</p> <p>HVO,HTV</p> <p>Rektor</p>	<p>Skriftleg svar er sendt ut i februar 2024.</p> <p>Tilbod om samtale med Bedriftshelse 1 er gitt ut til alle tilsette. Frist 22.03.24</p> <p>Bedriftshelsetenesta melder tilbake til Kvam herad om det er tema som må følgjast opp vidare.</p> <p>Oversikt er snart klar til utsending. Ferdigstilling innan utgangen av mai 2024.</p> <p>HR- lagar mal for arbeid med HMS-undersøking 10-faktor oppfølging har mal for oppfølging</p>
--	---	--	---	--

Saksframlegg

Saksnr: 2023/398-15
Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	23/24	07.05.2024

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 - 2028 i Kvam herad

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 – 2028 for Kvam herad vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2028.
3. Heradsstyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.
4. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Heradsstyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
5. Kontrollutvalet skal innstilla om rapport etter forvaltningsrevisjonar til heradsstyret etter kvart.

Samandrag

Føremålet med denne saka er å legga fram sak om plan for forvaltningsrevisjon for Kvam herad for perioden 2024 – 2028. Planen skal vidare til heradsstyret til endeleg avgjerd.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Risiko- og vesentlegvurderingar for Kvam herad 2024-2028.pdf
- 2 Plan for forvaltningsrevisjon i Kvam herad 2024-2028.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunelova § 23-3 Forvaltningsrevisjon lyd slik:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Det er verdt å merka seg at det i den nye kommunelova er lagt opp til at forvaltningsrevisjon av verksemda i heradet sine selskap no skal inngå som ein del av plan for forvaltningsrevisjon. I gammel kommunelov var dette ein del av det som den gong heitte plan for selskapskontroll. Etter ny kommunelov heiter denne planen plan for eigarskapskontroll og den planen skal omfatte heradet si oppfølging av selskapa som eigar (eigaroppfølging), jf. anna sak til dette møtet.

Dette betyr at kontrollutvalet innan utgangen av 2024 må syta for:

- å utarbeida ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon i perioden 2024 – 2028
- å gjennomføra ein risiko- og vesentlegvurdering (ROV) av heradet si verksemd og verksemda i heradet sine selskap som planen skal baserast på
- at planen vert vedteken av heradsstyret som kan delegera til kontrollutvalet å føreta endringar i planperioden.

Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak PS 42/23, 30.11.2023:

1. Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderinga (ROV) av verksemda i Kvam herad, verksemda i heradet sine selskap og av Kvam herad sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet 20.02.2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april.2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggast fram for heradsstyret i juni 2024.

Denne saka gjeld forslag til plan for forvaltningsrevisjon, jf. første del av punkt 2 i vedtaket over. Prosessarbeidet med plan for forvaltningsrevisjon har vorte utført parallelt med arbeidet med plan for eigarskapskontroll.

Vidare går det fram av punkt 3 i vedtaket over at det var tenkt at prosessmøte 2 skulle gjennomførast i møte i kontrollutvalet i april 2024. Det viste seg at Deloitte sitt kartleggingsarbeid ikkje blei ferdig tidsnok til at det lot seg gjera. Det betyr at prosessmøte 2 vert gjennomført i dette møtet i staden. Forslag til plan for forvaltningsrevisjon som ligg ved som vedlegg 2 til denne saka

skal også gjennomgåast av kontrollutvalet i dette møtet og tilrådde prosjekt skal endeleg prioriterast. Deloitte vil redigere planen ut frå det som kjem fram i møtet og endeleg versjon av planen vert lagt ved saka som går vidare til heradsstyret som fattar endeleg vedtak.

Deloitte har i sitt arbeid med risiko- og vesentlegvurdering (ROV) m.a. gjennomført møte med kontrollutvalet, dokumentgjennomgang, analyse av statistikk, gjennomgang av selskapsopplysningar i bedriftsdatabase, intervju og elektronisk spørjeundersøking til administrative leiarar og heile heradsstyret. Det er gjennomført intervju med både politiske og administrative leiarar i heradet.

Det er difor gjort eit godt grunnlagsarbeid, i tråd med bestillinga frå kontrollutvalet, for utarbeiding av risiko- og vesentlegvurdering som ligg til grunn for forslag til plan for forvaltningsrevisjon.

Det er vidare gjennomført prosessmøte 1 med kontrollutvalet i møte 20.02.24. Her vart det sett fokus på risikoar innanfor heradet sine ansvarsområde og knytt til selskapa der heradet har eigarinteresser.

Analysegrunnlag for plan for forvaltningsrevisjon vert lagt fram i kontrollutvalet i dette møtet som vedlegg 1. Utkast til risiko- og vesentlegvurdering er meint som underlagsmateriale i samband med utveljing av forvaltningsrevisjonsprosjekt i Kvam herad, og skal i første rekke vera eit arbeidsdokument for kontrollutvalet. Deloitte opplyser at datagrunnlaget i avgrensa grad er verifisert og dei tek difor atterhald om at ikkje all informasjon som kjem fram er verifisert av leiinga i heradet.

Dokumentet inneheld også analysegrunnlag som ligg til grunn for plan for eigarskapskontroll som skal handsamast i anna sak i dette møtet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å starte opp og gjennomføra planprosessen, blant anna gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028 føreligg, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalet innstille til heradsstyret, som vedtek plan for forvaltningsrevisjon, jf. kommunelova § 23-3.

Vurderingar og verknader

Det går fram at denne planen gjeld i perioden 2024 – 2028. Planen skal utarbeidast innan året etter kommunevalet. Neste kommuneval er i 2027, medan ferdigstilling av plan for forvaltningsrevisjon for neste periode truleg skjer i 2028, med nasjonal frist ved utgangen av 2028.

Ved utarbeiding av plan for forvaltningsrevisjon er det viktig å fokusera på risiko- og vesentlegvurderingar. I dette ligg det at det skal verta gjort ei vurdering av på kva område av heradet si verksemd og verksemda i heradet sine selskap det er risiko for vesentlege avvik i høve dei vedtak, føresetnader og mål som er sett for verksemda.

Gjennom arbeid med risiko- og vesentlegvurderingar har ein vore innoom ei rekke område som kan vera aktuelle for framtidige forvaltningsrevisjonar. Det er gjort forslag om å sette opp ei prioritert gruppe for nokre av områda i prioritert rekkefølge. Dei resterande områda vert sett opp i ei uprioritert gruppe.

Av praktiske omsyn vert det tilrådd at det vert delegert til kontrollutvalet å gjera endringar i planen, definera og avgrensa prosjekt, slik kommunelova opnar for. Dette m.a. for å kunna ta omsyn til ny aktualitet, utan å gå vegen om ein ny planprosess. Vidare bør det bli gjennomført minst ei evaluering av planen, normalt midt i planperioden, for å få vurdert om det har skjedd endringar i risikobiletet som gjer at planen bør endrast.

Kontrollutvalet pleier å senda forvaltningsrevisjonsrapportar over til heradsstyret for endeleg handsaming, etter kvart som innstilling føreligg frå utvalet. Dessutan vert kontrollutvalet si årsmelding rekna som ein del av den lovpålagte rapporteringa frå utvalet til heradsstyret. Sekretariatet skriv utkast til årsmelding på utvalet sine vegne, og vil som grunnlagsarbeid stilla spørsmål til administrasjonen om oppfølging av heradet sine vedtak i samband med forvaltningsrevisjonsrapportar. Sekretariatet tilrår at denne oppfølginga skjer frå sekretariatet si side, og at det kan vera eit samspel med revisjonen der dette vert funne føremålstenleg. Det vert og synt til kommunelova § 23-7 der det m.a. står dette:

«Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.»

Konklusjon

Sekretariatet meiner at utkast til plan for forvaltningsrevisjon 2024 – 2028 som ligg føre, er eigna for at ein no kan invitere kontrollutvalet til å gjera endeleg prioritering av prosjekt i planen. Kontrollutvalet står fritt til å gjera endringar innafor forslag til plan, ein kan endra på rekkjefølgje når det gjeld prioriteringar, trekka frå eller leggja til prosjekt i planen. Etter at kontrollutvalet har gjort sine prioriteringar skal planen leggjast fram for heradsstyret for endeleg avgjerd.

Kvam herad

Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028

April 2024

UTKAST

Innhold

1.	Innleiing	4
1.1	Krav til forvaltningsrevisjon	4
1.2	Krav til plan for forvaltningsrevisjon	4
1.3	Krav til risiko- og vesentlegvurdering	4
2.	Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2024-2028	6
2.1	Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt	6
2.2	Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt	6
3.	Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	7
3.1	Standard og innsynsrett	7
3.2	Metode	7
3.3	Gjennomføring og rapportering	7

1. Innleiing

1.1 Krav til forvaltningsrevisjon

Kommunelova § 23-2 bokstav c) pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunen sin verksemd og av selskap kommunen har eigarinteresser i. Same lov § 23-3 definerer forvaltningsrevisjon som å gjennomføre systematiske vurderingar av:

- økonomi,
- produktivitet,
- regeletterleving,
- målinnfriing og
- verknader ut frå kommunestyret sine vedtak.

1.2 Krav til plan for forvaltningsrevisjon

Kommunelova § 23-3 tredje ledd stiller krav om at det skal utarbeidast ein plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

I følgje kommunelova § 23-3 femte ledd er det kommunestyret som vedtek plan for forvaltningsrevisjon. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen:

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Krav til risiko- og vesentlegvurdering

Kommunelova § 23-3 tredje ledd stiller krav om at planen for forvaltningsrevisjon skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering:

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper.

På oppdrag frå kontrollutvalet har Deloitte gjennomført ei slik risiko- og vesentlegvurdering i Kvam herad. Føremålet har vore å skaffe relevant informasjon om verksemda i kommunen og i selskapa der kommunen har eigarinteresser, slik at det var mogleg for kontrollutvalet å prioritere mellom ulike område og ulike selskap der det kan vere aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlegvurderinga av kommunen si verksemd har teke utgangspunkt i risiko for manglar eller avvik knytt til produktivitet, målinnfriing, regeletterleving, vedtaksoppfølging, internkontroll og/eller effektivitet. Risiko- og vesentlegvurderinga av kommunen sine eigarskap i selskap har teke utgangspunkt i risiko for at selskapa ikkje driv i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnader, eller at dei ikkje driv i samsvar med lover og reglar og på ein økonomisk forsvarleg måte. I tillegg har det blitt vurdert kor vesentlege selskapa er for kommunen, med utgangspunkt i brukarperspektivet/samfunnsnyttan og dei økonomiske interessene dei representerer for kommunen.

Informasjon som ligg til grunn for risiko- og vesentlegvurderinga, og for utveljing og prioritering av prosjekt, er samla inn gjennom fleire aktivitetar som har involvert både politisk leiing, administrativt leiing og kontrollutvalet. Mellom anna har følgjande aktivitetar blitt gjennomført:

- Dokument- og statistikkanalyse
- Prosessmøte i kontrollutvalet
- Spørjeundersøking til administrative leiarar og folkevalde i heradet
- Intervju med kommunalsjef innan ulike tenesteområde, ordførar og varaordførar/leiar for miljø-, plan, og bygningsutvalet i heradet

På bakgrunn av risiko- og vesentlegvurderinga er det utarbeidd forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekt, og kontrollutvalet har vurdert dei ulike områda opp mot kvarandre og prioritert dei områda dei meiner det er mest vesentleg å undersøkje.

UTKAST

2. Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2024-2028

Under er forvaltningsrevisjonsprosjekta presentert i prioritert rekkefølge. Forvaltningsrevisjonsprosjekta er delt i to grupper; ei prioritert liste med dei viktigaste prosjekta, samt ei uprioritert liste med prosjekta som er vurdert å ha lågare risiko og mindre vesentlege å gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av. Kor mange prosjekt som vil bli gjennomført i perioden avheng av kontrollutvalet sitt budsjett og omfanget til dei einskilde prosjekta.

Under kvart prioriterte prosjekt er det føreslått relevante tema i samsvar med funna i risiko- og vesentlegvurderinga. Endeleg utforming av problemstillingar og omfang vil bli gjort i samband med bestilling av dei enkeltvise forvaltningsrevisjonsprosjekta.

Forvaltningsrevisjon av selskap kan kombinerast med eigarskapskontroll (sjå plan for eigarskapskontroll 2020-2024).

2.1 Gruppe 1 – prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Tabell 1: Prioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Nr.	Prosjekt	Tema
1		

2.2 Gruppe 2 – uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Tabell 2: Uprioriterte forvaltningsrevisjonsprosjekt

Prosjekt

Om kommunestyret ber kontrollutvalet gjennomføre ein forvaltningsrevisjon, eller kontrollutvalet gjer risiko- og vesentlegvurderingar som tilseier at andre område bør prioriterast, kan kontrollutvalet avvike frå vedteke plan for forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalet finn det føremålstenleg kan plan for forvaltningsrevisjon rullerast i løpet av perioden.

3. Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

3.1 Standard og innsynsrett

Revisor skal følge standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) ved gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjekt.¹

Revisor har rett til å krevje innsyn i alle opplysningar, skildringar og dokument i kommunen som er nødvendige for å utføre sine oppgåver. Innsynsretten gjeld utan hinder av teieplikt. Dette går fram av kommunelova § 24-2 fjerde ledd.

Revisor har også innsynsrett i kommunen sine interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefelleskap, aksjeselskap der det ikkje er innslag av statlege eller private eigarar, samt i verksemder som utfører oppgåver på vegner av kommunen. Dette går fram av kommunelova § 23-6. Innsynsretten i verksemder som utfører oppgåver på vegner av kommune er avgrensa til verksemder som har avtalerettslege forplikningar ovanfor kommunen. Innsyn og undersøkingar skal berre omfatte det som er nødvendig for å undersøkje om kontrakten er oppfylt.

3.2 Metode

Kva metodar som blir brukt for datainnsamling i dei ulike forvaltningsrevisjonsprosjekta avheng av endelege problemformuleringar i det einkilde prosjekt. Generelt bør det brukast ein kombinasjon av fleire metodar for å sikre tilstrekkeleg bredde i datamaterialet til å kunne utføre heilskapleg analysar og vurderingar. Ei slik metodetriangulering medverkar også til kvalitetssikring ved at ein kan samanlikne funn frå dei ulike tilnærmingane.

Moglege metodar for datainnsamling og -analyse kan vere:

- Dokumentanalyse
- Elektroniske spørjeskjema
- Intervju
- Analyse av statistikk
- Testing av kontrollar og rutinar

Det er sentralt for å kunne gjennomføre vellukka forvaltningsrevisjonsprosjekt at kontrollutvalet saman med revisor avgrensar og definerer prosjekta ved å konkretisere føremål, kva problemstillingar som skal bli undersøkte. Før ein forvaltningsrevisjon blir starta opp, skal kontrollutvalet godkjenne ein prosjektplan som skildrar korleis prosjektet skal gjennomførast.

3.3 Gjennomføring og rapportering

Revisor skal sende oppstartsbrief med informasjon om forvaltningsrevisjonsprosjekt til rådmann før datainnsamlinga startar. Rådmannen skal få høve til å kome med sitt syn på funna i kvar forvaltningsrevisjonsrapport. Uttalen frå rådmannen skal leggjast ved rapporten som blir sendt til kontrollutvalet. Etter at kontrollutvalet har handsama rapporten blir det utarbeidd ei innstilling som blir oversendt kommunestyret saman med rapporten. Det er kontrollutvalet si oppgåve å sjå til at kommunestyret sine vedtak knytt til handsaminga av rapportar om forvaltningsrevisjon blir følgt opp.

¹ Sjå <https://www.nkrf.no/publikasjoner>

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2024 Deloitte AS

Saksframlegg

Saksnr: 2023/399-2
Saksbehandlar:Roald Breistein

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	24/24	07.05.2024

Plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 - 2028 for Kvam herad

Forslag til innstilling

1. Forslag til plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028 for Kvam herad vert vedteken slik den ligg føre.
2. Planen gjeld for resten av valperioden og fram til ny plan etter intensjonen vert vedteken i 2028.
3. Heradsstyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å foreta endringar og omprioriteringar i planen, samt til å kunna definera og avgrensa konkrete prosjekt innafor dei utvalde områda i planen.
4. Planen skal evaluerast minst ein gong i valperioden. Heradsstyret delegerer mynde til kontrollutvalet til å gjera denne evalueringa.
5. Kontrollutvalet skal innstilla om rapport etter eigarskapskontrollar til heradsstyret etter kvart.

Samandrag

Føremålet med denne saka er å leggja fram sak om plan for eigarskapskontroll for Kvam herad for perioden 2024 – 2028. Planen skal vidare til heradsstyret til endeleg avgjerd.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Plan for eigarskapskontroll i Kvam herad 2024-2028.pdf

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kommunelova § 23-4 Eigarskapskontroll lyd slik:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

Det er verdt å merka seg at det i den nye kommunelova er lagt opp til at forvaltningsrevisjon av verksemda i heradet sine selskap no skal inngå som ein del av plan for forvaltningsrevisjon, jf. anna sak til dette møtet. I gammal kommunelov var dette ein del av det som den gong heitte plan for selskapskontroll. Etter ny kommunelov heiter denne planen plan for eigarskapskontroll og den planen skal omfatte fylkeskommunen si oppfølging av selskapa som eigar (eigaroppfølging).

Dette betyr at kontrollutvalet innan utgangen av 2024 må syta for:

- å utarbeida ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll i perioden 2024 – 2028.
- å gjennomføra ein risiko- og vesentlegvurdering (ROV) av heradet sin eigarskap i selskap som planen skal baserast på.
- at planen vert vedteken av heradsstyret som kan delegera til kontrollutvalet å føreta endringar i planperioden.

Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak PS 42/23, 30.11.2023:

1. Kontrollutvalet ber Deloitte AS gjennomføre risiko- og vesentlegvurderinga (ROV) av verksemda i Kvam herad, verksemda i heradet sine selskap og av Kvam herad sin eigarskap i selskap.
2. Vidare ber kontrollutvalet Deloitte AS utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028.
3. Det er ei målsetting at prosessmøte 1 skal gjennomførast i første møte i kontrollutvalet 20.02.2024 og at prosessmøte 2 skal gjennomførast i kontrollutvalet i april.2024.
4. Det er vidare ei målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for 2024 – 2028 skal leggast fram for heradsstyret i juni 2024.

Denne saka gjeld forslag til plan for eigarskapskontroll, jf. andre del av punkt 2 i vedtaket over. Prosessarbeidet med plan for eigarskapskontroll har vorte utført parallelt med arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon.

Vidare går det fram av punkt 3 i vedtaket over at det var tenkt at prosessmøte 2 skulle gjennomførast i møte i kontrollutvalet i april 2024. Det viste seg at Deloitte sitt kartleggingsarbeid ikkje blei ferdig tidsnok til at det lot seg gjera. Det betyr at prosessmøte 2 vert gjennomført i dette møtet i staden. Forslag til plan for eigarskapskontroll som ligg ved som vedlegg til denne saka

skal også gjennomgåast av kontrollutvalet i dette møtet og tilrådde prosjekt skal endeleg prioriterast. Deloitte vil redigere planen ut frå det som kjem fram i møtet og endeleg versjon av planen vert lagt ved saka som går vidare til heradsstyret som fattar endeleg vedtak.

Deloitte har i sitt arbeid med risiko- og vesentlegvurdering (ROV) m.a. gjennomført møte med kontrollutvalet, dokumentgjennomgang, analyse av statistikk, gjennomgang av selskapsopplysningar i bedriftsdatabase, intervju og elektronisk spørjeundersøking til administrative leiarar og heile heradsstyret. Det er gjennomført intervju med både politiske og administrative leiarar i heradet.

Det er vidare gjennomført prosessmøte 1 med kontrollutvalet i møte 20.02.24. Her vart det sett fokus på risikoar innanfor heradet si eigaroppfølging av selskapa der heradet har eigarinteresser.

Analysegrunnlag for plan for eigarskapskontroll vert lagt fram i kontrollutvalet i dette møtet. Utkast til risiko- og vesentlegvurdering er meint som underlagsmateriale i samband med utveljing av eigarskapskontrollar i Kvam herad, og skal i første rekke vera eit arbeidsdokument for kontrollutvalet. Deloitte opplyser at datagrunnlaget i avgrensa grad er verifisert og dei tek difor atterhald om at ikkje all informasjon som kjem fram er verifisert av leiinga i heradet.

Dokumentet inneheld også analysegrunnlag som ligg til grunn for plan for forvaltningsrevisjon som skal handsamast i anna sak i dette møtet. Dokumentet ligg difor berre ved som vedlegg 1 til sak om plan for forvaltningsrevisjon til dette møtet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse for å starte opp og gjennomføra planprosessen, blant anna gjennom vedtak i denne saka.

Når utkast til plan for eigarskapskontroll 2024 - 2028 føreligg, etter gjennomført prosess, skal kontrollutvalet innstille til heradsstyret, som vedtek plan for eigarskapskontroll, jf. kommunelova § 23-4.

Vurderingar og verknader

Kommunelova § 23-2 bokstav d) pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir ført kontroll med forvaltninga av heradet sine eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll). Same lov § 23-4 første ledd definerer eigarskapskontroll som å kontrollere om den som utøver heradet sine eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lovar og forskrifter, heradsstyret sine vedtak og anerkjende prinsipp for eigarstyring.

Det går fram at vedlagte forslag til plan for eigarskapskontroll skal gjelde i perioden 2024 – 2028. Planen skal utarbeidast innan året etter kommunevalet. Neste kommuneval er i 2027, medan ferdigstilling av plan for eigarskapskontroll for neste periode truleg skjer i 2028, med nasjonal frist ved utgangen av 2028.

Ved utarbeiding av plan for eigarskapskontroll er det viktig å fokusera på risiko- og vesentlegvurderingar. I dette ligg det at det skal verta gjort ei vurdering av forvaltninga av eigarinteressene og utøvinga av eigarinteressene. Vidare ei vurdering av kor det kan vera størst risiko for vesentlege avvik i høve lovar og forskrifter, heradet sine vedtak og anerkjende prinsipp for eigarstyring.

I dokumentet «Risiko og vesentlegvurderingar Kvam herad» som ligg ved sak om Plan for forvaltningsrevisjon til dette møtet er det lagt inn oversikt over heradet sin eigarskap i selskap på side 11. Oversikta er basert på informasjon frå heradet og relevante elektroniske kjelder. Eigarskapskontroll kan gjennomførast som egne prosjekt der tema er heradet si eigarskapsforvaltning av eit eller fleire selskap, eller gjennomførast i samband med ein forvaltningsrevisjon av selskap (sjå plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028).

Gjennom arbeid med risiko- og vesentlegvurderingar har ein vore innom ei rekke område som kan vera aktuelle for framtidige eigarskapskontrollar. Det er gjort forslag om å sette opp ei prioritert gruppe for nokre av områda i prioritert rekkefølgje. Dei resterande områda vert sett opp i ei uprioritert gruppe.

Av praktiske omsyn vert det tilrådd at det vert delegert til kontrollutvalet å gjera endringar i planen, definera og avgrensa prosjekt, slik kommunelova opnar for. Dette m.a. for å kunna ta omsyn til ny aktualitet, utan å gå vegen om ein ny planprosess. Vidare bør det bli gjennomført minst ei evaluering av planen, normalt midt i planperioden, for å få vurdert om det har skjedd endringar i risikobiletet som gjer at planen bør endrast.

Kontrollutvalet vil senda eigarskapskontrollrapportar over til heradsstyret for endeleg handsaming, etter kvart som innstilling føreligg frå utvalet. Dessutan vert kontrollutvalet si årsmelding rekna som ein del av den lovpålagte rapporteringa frå utvalet til heradsstyret. Sekretariatet skriv utkast til årsmelding på utvalet sine vegne, og vil som grunnlagsarbeid stilla spørsmål til administrasjonen om oppfølging av heradsstyret sine vedtak i samband med eigarskapskontrollar. Sekretariatet tilrår at denne oppfølginga skjer frå sekretariatet si side, og at det kan vera eit samspel med revisjonen der dette vert funne føremålstenleg. Det vert og synt til kommunelova § 23-7 der det m.a. står dette:

«Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.»

Konklusjon

Sekretariatet meiner at utkast til plan for eigarskapskontroll 2024 – 2028 som ligg føre, er eigna for at ein no kan invitera kontrollutvalet til å gjera endeleg prioritering av prosjekt i planen. Kontrollutvalet står fritt til å gjera endringar innafor forslag til plan, ein kan endra på rekkjefølgje når det gjeld prioriteringar, trekka frå eller leggja til prosjekt i planen. Etter at kontrollutvalet har gjort sine prioriteringar skal planen leggjast fram for heradsstyret for endeleg avgjerd.

Kvam herad

Plan for eigarskapskontroll 2024-2028

April 2024

UTKAST

Innhald

1.	Innleiing	4
1.1	Krav til eigarskapskontroll	4
1.2	Krav til plan for eigarskapskontroll	4
1.3	Krav til risiko- og vesentlegvurdering	4
2.	Eigarskapskontrollar 2024-2028	5
2.1	Eigarskapskontrollprosjekt	5
3.	Gjennomføring av eigarskapskontroll	6
3.1	Standard og innsynsrett	6
3.2	Metode	6
3.3	Gjennomføring og rapportering	6

1. Innleiing

1.1 Krav til eigarskapskontroll

Kommunelova § 23-2 bokstav d) pålegg kontrollutvalet å sjå til at det blir ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine eigarinteresser i selskap (eigarskapskontroll). Same lov § 23-4 først ledd definerer eigarskapskontroll som å kontrollere om den som utøvar kommunen sine eigarinteresser, gjer dette i samsvar med lovar og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjende prinsipp for eigarstyring.

1.2 Krav til plan for eigarskapskontroll

Kommunelova § 23-4 andre ledd stiller krav om at det skal utarbeidast ein plan for eigarskapskontroll:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

I følgje kommunelova § 23-4 femte ledd er det kommunestyret som vedtek plan for eigarskapskontroll, men kommunestyret kan delegerere til kontrollutvalet å gjere endringar i planen:

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegerere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Krav til risiko- og vesentlegvurdering

Kommunelova § 23-4 andre ledd stiller krav om at planen for eigarskapskontroll skal vere basert på ei risiko- og vesentlegvurdering:

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

På oppdrag frå kontrollutvalet har Deloitte gjennomført ei slik risiko- og vesentlegvurdering i Kvam herad. Føremålet har vore å skaffe relevant informasjon om eigarskapsforvaltninga i kommunen, slik at det var mogleg for kontrollutvalet å prioritere mellom ulike område og/eller selskap det kan vere aktuelt å gjennomføre eigarskapskontroll av.

Risiko- og vesentlegvurderinga skal avdekkje indikasjonar på avvik eller sårbare område sett opp mot at kommunen utøver tilstrekkeleg kontroll med selskapa i samsvar med etablerte normer for god eigarstyring og selskapsleiing. Vurderinga er gjort både overordna og for det enkelte selskap der kommunen har eigarinteresser.

Informasjonsgrunnlaget som ligg til grunn for risiko- og vesentlegvurderinga og for utveljing og prioritering av prosjekt, er samla inn gjennom fleire aktivitetar som har involvert både politisk leiing, administrativ leiing og kontrollutvalet. Mellom anna har følgjande aktivitetar blitt gjennomført:

- Dokument- og statistikkanalyse
- Prosessmøte i kontrollutvalet
- Spørjeundersøking til administrative leiarar og folkevalde i kommunen
- Intervju med kommunalsjef innan ulike tenesteområde, ordførar og varaordførar/leiar for miljø-, plan, og bygningsutvalet i heradet

Informasjon som blei samla inn gjennom desse aktivitetane har gitt ei god oversikt over risikoområda innanfor kommunen si overordna eigarstyring, og for det enkelte selskap kommunen har eigarinteresser i. Informasjonen er samla i eit analysedokument som låg til grunn for utveljing og prioritering av eigarskapskontrollprosjekt.

2. Eigarskapskontrollar 2024-2028

Under er eigarskapskontrollprosjekta presentert i prioritert rekkefølge. Kor mange prosjekt som vil bli gjennomført i perioden avheng av kontrollutvalet sitt budsjett og omfanget til dei einskilde prosjekta.

Under kvart prioriterte prosjekt er det føreslått relevante tema i samsvar med funna i risiko- og vesentlegvurderinga. Endeleg utforming av problemstillingar og omfang vil bli gjort i samband med bestilling av dei enkeltvise eigarskapskontrollprosjekta.

Eigarskapskontroll kan gjennomførast som eigne prosjekt der tema er kommunen si eigarskapsforvaltning av eit eller fleire selskap, eller gjennomførast i samband med ein forvaltningsrevisjon av selskap der også drifta i selskapet er omfatta av kontrollen (sjå plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028).

2.1 Eigarskapskontrollprosjekt

Tabell 1: Prioriterte eigarskapskontrollrevisjonsprosjekt

Nr.	Prosjekt	Tema

Om kommunestyret ber kontrollutvalet gjennomføre ein eigarskapskontroll, eller kontrollutvalet gjer risiko- og vesentlegvurderingar som tilseier at andre eigarskapskontrollar bør prioriterast, kan kontrollutvalet avvike frå vedteke plan for eigarskapskontroll. Dersom kontrollutvalet finn det hensiktsmessig kan plan for eigarskapskontroll rullerast i løpet av perioden.

3. Gjennomføring av eigarskapskontroll

3.1 Standard og innsynsrett

Revisor skal følge standard for eigarskapskontroll (RSK 002) ved gjennomføring av eigarskapskontrollar.

Revisor har rett til å krevje innsyn i alle opplysningar, skildringar og dokument i kommunen som er nødvendige for å utføre sine oppgåver. Innsynsretten gjeld utan hinder av teieplikt. Dette går fram av kommunelova § 24-2 fjerde ledd.

Revisor har også innsynsrett i kommunen sine interkommunale selskap, interkommunale politiske råd, kommunale oppgåvefelleskap, aksjeselskap der det ikkje er innslag av statlege eller private eigarar, samt i verksemder som utfører oppgåver på vegner av kommunen. Dette går fram av kommunelova § 23-6.

3.2 Metode

Kva metodar som blir brukt for datainnsamling i dei ulike eigarskapskontrollane avheng av endelege problemformuleringar i det einskilde prosjekt. Generelt bør det brukast ein kombinasjon av fleire metodar for å sikre tilstrekkeleg bredde i datamaterialet til å kunne utføre heilskapleg analysar og vurderingar. Ei slik metodetriangulering medverkar også til kvalitetssikring ved at ein kan samanlikne funn frå dei ulike tilnærmingane.

Moglege metodar for datainnsamling og -analyse kan vere:

- Dokumentanalyse
- Elektroniske spørjeskjema
- Intervju
- Analyse av statistikk
- Testing av kontrollar og rutinar

Det er sentralt for å kunne gjennomføre vellukka eigarskapskontrollar at kontrollutvalet saman med revisor avgrensar og definerer prosjekta ved å konkretisere føremål og kva problemstillingar som skal bli undersøkte. Før ein eigarskapskontroll blir starta opp, skal kontrollutvalet godkjenne ein prosjektplan som skildrar korleis prosjektet skal gjennomførast.

3.3 Gjennomføring og rapportering

Revisor skal sende oppstartsbrev med informasjon om eigarskapskontrollen til den som utøvar kommunen si eigarfunksjon og til det aktuelle selskapet/de aktuelle selskapa før datainnsamlinga tek til. Den som utøvar kommunen si eigarfunksjon og det aktuelle selskapet/de aktuelle selskapa skal få høve til å kome med sitt syn på funna i eigarskapskontrollen. Uttalen skal leggjast ved rapporten som blir sendt til kontrollutvalet. Etter at kontrollutvalet har handsama rapporten blir det utarbeidd ei innstilling som blir oversendt kommunestyret saman med rapporten.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2024 Deloitte AS

Saksframlegg

Saksnr: 2023/398-16
Saksbehandlar:Roald Breistein

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	25/24	07.05.2024

Bestilling av forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll innan
2. Vedtaket vert gjort med atterhald om at plan for vert vedteken av heradsstyret 20.06.2024
3. Revisor vert beden om å levere forslag til prosjektplan i tråd med dei føringane utvalet har gitt, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt. Dersom heradsstyret vel eit anna prosjekt som nr. 1, er det ønskjeleg at revisor lagar forslag til prosjektplan for dette i staden.
4. Forslag til prosjektplan bes levert sekretariatet seinast innan 20.08.2024
5. Prosjektplanen skal behandlast i møte i kontrollutvalet 10.09.2024.

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal ta stilling til kva område neste forvaltningsrevisjon skal gjennomførast innan eller om kontrollutvalet skal bestille ein eigarskapskontroll.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalet vedtok rullert plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 – 2024 i sak PS 5/23 i møte 20.02.2023. Av planen går det fram at i prioritert gruppe er desse 7 prosjekta sett opp i prioritert rekkefølge:

1. Forvaltningsrevisjon av vedlikehald av offentlege bygg
2. Forvaltningsrevisjon av vedtaksoppfølging
3. Forvaltningsrevisjon av Kvam kraftverk AS
4. Forvaltningsrevisjon av beredskap
5. Forvaltningsrevisjon av innkjøp
6. Hardanger AKS AS (Storeholmen)
7. Forvaltningsrevisjon av investeringar

Prosjekt nr. 1 er ferdig gjennomført og vedteke i heradsstyret 14.03.2024.

Plan for eigarskapskontroll:

Plan for eigarskapskontroll for perioden 2020 – 2024 vart vedteken av heradsstyret i 2020 og kontrollutvalet vedtok i sak PS 40/22 i møte 14.11.2022 at det ikkje var behov for å rullere planen. Den vedteke planen inneheld desse 4 prosjekta i prioritert rekkefølge:

1. Eigarskapsforvaltning
2. Kvam energi AS
3. Hardanger AKS
4. Kvam kraftverk AS

Det er ikkje gjennomført eigarskapskontroll hittil på bakgrunn av denne planen.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalet som har ansvar for å gjennomføre slike revisjonar. Det er likevel heradsstyret som har avgjerse mynde i saka, etter innstilling frå kontrollutvalet, når revisjonsrapport ligg føre jf. kommunelova §§ 23-3 og 23-4.

Vurderingar og verknader

Det er no tid for å bestille ein ny forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll. Kontrollutvalet skal for det første velje det nye prosjektet for gjennomføring av forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll.

Sidan kontrollutvalet i dette møtet skal vedta innstilling til heradsstyret for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028 kan det vera aktuelt å velje prosjekt ut frå desse. Dersom utvalet vel å gjera dette bør det takast atterhald i vedtaket om at heradsstyret vedtek innstillinga frå kontrollutvalet i møte 20.06.2024 slik den ligg føre. Det er mykje som talar for at utvalet bør velje prosjekt frå ein av dei nye planane. Dette m.a. av di desse planane baserer seg på nyleg gjennomførte risiko- og vesentlegvurderingar. Gjeldande planar baserer seg på risiko- og vesentlegvurderingar som vart gjort hausten 2022. Risikobiletet kan ha endra seg noko sidan den gong og prosjekta i dei nye planane vil difor vera meir tidsaktuelle.

Det kan likevel vera aktuelt å velja prosjekt ut frå gjeldande planar (2020 – 2024). Det vil i tilfelle vera naturleg at utvalet vel det første prosjektet i ein av dei gjeldande planane.

I dette arbeidet kan utvalet dra veksle på omtalen av dei neste prosjekta, slik det kjem fram i dei gjeldande planane for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll, jf. oppstilling nedanfor.

Gjeldande plan for forvaltningsrevisjon:

Nr.	Prosjekt	
2	Vedtaksoppfølging	Risikoområde: <ul style="list-style-type: none"> • System for oppfølging og iverksetting • Effektiv rapportering • Oversikt over vedtak
3	Kvam kraftverk AS	Risikoområde: <ul style="list-style-type: none"> • Økonomistyring • Internkontroll • Målinnfriing
4	Beredskap	Risikoområde <ul style="list-style-type: none"> • Regeletterleving • Planarbeid • System og rutinar

Gjeldande plan for eigarskapskontroll:

Nr.	Prosjekt	
1	Eigarskapsforvaltning	Risikoområde: <ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar for oppfølging av eigarskapa <ul style="list-style-type: none"> ○ Eigarmelding ○ Eigarstrategi ○ Eigaroppfølging • Rutinar for val av styrerepresentantar • Opplæring av styrerepresentantar • Rapportering til kommunen
2	Kvam energi AS	Risikoområde: <ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar for oppfølging av eigarskapet • Val og opplæring av styrerepresentantar • Rapportering til kommunen
3	Hardanger AKS	Risikoområde: <ul style="list-style-type: none"> • System og rutinar for oppfølging av eigarskapet <ul style="list-style-type: none"> ○ Eigarmelding ○ Eigarstrategi ○ Eigaroppfølging • Val og opplæring av styrerepresentantar • Rapportering til kommunen • Samhandling med kommunen sine tenester for dei same brukarane

Prosjektet som vert vald vil kunne starte opp hausten 2024 med ferdigstilling i første halvår 2025. Då vil kostnadene kunne fordelast over to budsjettår. Det vil ikkje vera budsjett messig dekning for å sette i gang eit prosjekt frå kvar av planane.

Når utvalet har bestemt kva prosjekt dei vil bestille, bør dei definere og avgrense prosjektet nærare, t.d. ved å formulere problemstillingar/moment som ein vil at revisor skal finne svar på.

Konklusjon

Det vert invitert til val av prosjekt i møtet, samt drøfting knytt til definering og avgrensing av prosjektet.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet vel prosjekt ut frå innstilling til heradsstyret for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll for perioden 2024 – 2028. Det bør takast atterhald i vedtaket om at heradsstyret vedtek innstillinga frå kontrollutvalet i møte 20.06.2024 slik den ligg føre.

Sekretariatet tilrår vidare at kontrollutvalet ber revisor utarbeide forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gitt, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt.

Dersom heradsstyret vel eit anna prosjekt som nr. 1, er det ønskjeleg at revisor lagar forslag til prosjektplan for dette i staden.

Det vert også tilrådd at forslag til prosjektplan skal leverast sekretariatet innan 20.08.2024 slik at den kan leggjast fram for kontrollutvalet til godkjenning i møte 10.09.2024.

Saksframlegg

Saksnr: 2023/428-5

Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	26/24	07.05.2024

Gjennomgang av møteprotokollar

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar møteprotokollane som går fram av saksframstillinga til orientering.

Samandrag

I denne saka er tanken at kontrollutvalet skal gjera ei vurdering av saker i møteprotokollar frå andre politiske utval i Kvam herad som kan vera av interesse for utvalet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksframlegg

Saksnr: 2023/429-4

Saksbehandlar: Stian Skår Ludvigsen

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Kvam herad, Kontrollutvalet	27/24	07.05.2024

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan forslag til vedtak

Samandrag

Det er lagt opp til å ha eventuelt på saklista for å ivareta det enkelte medlem i utvalet sin moglegheit til å sjølv å ta opp saker som ikkje er på saklista.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Stian Skår Ludvigsen
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Denne saka er å sjå på som ei formalisering av kommunelova § 11-2 siste avsnitt som seier:
«Alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten».

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å behandle sak om eventuelt, jf. kommunelova § 11-3 og § 23-2.

Vurderingar og verknader

Dersom det blir tatt opp saker som krev nærare undersøkingar, eller innhenting av fleire opplysningar, før ein kan konkludere med at det er ei sak for kontrollutvalet, bør utvalet be sekretariatet førebu sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Føremålet er å gje opning for å få nærare utgreiing av saker som kontrollutvalet ynskjer å få utgreidd til neste møte, eventuelt få ei orientering frå rådmann eller andre i eit seinare møte.